

vergadering **C152**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en
Inburgering

van 28 februari 2023

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de meertalige bevraging via de Barometer Samenleven – 1564 (2022-2023)	3
VRAAG OM UITLEG van Jos D'Haese aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het sectoraal akkoord met de sociale partners van het personeel van de openbare diensten – 1609 (2022-2023)	7
VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over een mogelijke procedure bij het Grondwettelijk Hof tegen het Vlaams Mensenrechteninstituut – 1669 (2022-2023)	10
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het onderbrengen van asielzoekers in een hotel in Sint-Pieters-Leeuw – 1684 (2022-2023)	15
VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de conceptnota over de bijsturing van de reglementering betreffende de toegankelijkheid van openbare gebouwen – 1686 (2022-2023)	21
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het wokeactivisme tegen Sinterklaas en Zwarte Piet op de website van Atlas, integratie & inburgering Antwerpen – 1687 (2022-2023)	27

VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de meertalige bevraging via de Barometer Samenleven – 1564 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, enkele maanden geleden voerden we hier een debat over de stadsmonitor. U hebt toen uw eigen administratie teruggefloten omdat zij voorstellen hadden gedaan om een meertalige bevraging te organiseren in 2023. Ik heb toen gezegd dat dat mij in tegenstrijd leek te zijn met de Vlaamse beleidsdoelstellingen om het Nederlands te versterken. U hebt dat toen volkomen bevestigd. Dankzij een aantal alerte centrumsteden hebben we dat toen kunnen voorkomen.

Ik citeer u letterlijk: "Het is ook mijn persoonlijke mening dat we heel voorzichtig moeten omspringen met grootschalige anderstalige communicatie vanuit de Vlaamse overheid omdat we anders een diffuus, zelfs tegenstrijdig signaal geven, namelijk dat het niet of minder acuut is om de Nederlandse taal onder de knie te krijgen in de Nederlandstalige gemeenschap." We waren het toen volkomen eens en ik wil u nogmaals bedanken voor het feit dat u toen die bijsturing hebt doorgevoerd.

Maar, ik ben recent gaan kijken naar de fameuze Barometer Samenleven op de website. Ik heb moeten vaststellen dat er voor de editie 2022 gebruik werd gemaakt van volledig vertaalde vragenlijsten, zowel in het Engels als in het Frans. Men kon de survey in zes verschillende talen invullen via de website [Barsam.be](https://barsam.be). *(Nadia Sminate zet met opzet haar micro uit om een grapje te maken over Barsam.)*

Ik vond het een opvallende naam. *(Opmerkingen)*

De website werd dus in verschillende talen aangeboden en nieuwkomers kregen de mogelijkheid om de survey in zes verschillende talen in te vullen. Dat is een probleem. Bovendien kun je nergens zien dat de tekst een vertaling is uit het Nederlands. À la limite, als je erbij zou vermelden 'leer hier Nederlands', dan zou ik het nog kunnen begrijpen, maar ook dat heb ik nergens gevonden. De Barometer Samenleven lijkt mij een brede volksbevraging te zijn. Dat past dus niet binnen een zeer specifieke studie of bevraging van personen in de eerste integratiefase zoals we die in het verleden kenden. Ik denk dat het belangrijk is om daarin in te grijpen voor de survey van 2023.

Werd in elke brief aan de uitgenodigde deelnemers voor de bevraging van 2022 een integrale vertaling van de survey in het Engels en het Frans toegevoegd? Zo ja, hoe rijmt u dit met de visie en beleidsdoelstellingen van de Vlaamse overheid?

Hoe evalueert u de mogelijkheid om in maar liefst zes andere talen deze survey in te vullen?

Zult u actie ondernemen om deze grootschalige meertalige communicatie voor het jaar 2023 te voorkomen of terug te trekken?

Wat is de totale kostprijs van deze editie?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Eerst en vooral van harte bedankt, mevrouw Sminate, voor de vraagstelling en het begrip.

Ik denk dat ik ook heel gevoelig ben voor het belang van het Nederlands. Ik onderstreep dat hier bijna elke commissievergadering, denk ik. Ik draag dat ook uit in mijn beleid, onder meer in het inburgeringsbeleid. Denk maar aan het Plan Samenleven, dat we samen met de lokale besturen gemaakt hebben en waarbij kennis van het Nederlands heel belangrijk is. Voor mij is dat een heel verbindend element om aan gemeenschapsvorming te doen en om burgers te emanciperen om deel te zijn van een samenleving, te kunnen communiceren en kansen te krijgen en dergelijke meer. Ik denk dat we elkaar daarvan niet hoeven te overtuigen. Daarom heb ik er ook over gewaakt dat wij bij de Gemeente- en Stadsmonitor inderdaad alleen het Nederlands gebruiken als taal om mensen te bevragen. Het gaat daar ook over een heel algemene bevraging waar we de hele bevolking aanspreken en waarbij we peilen naar wat mensen vinden over tal van aangelegenheden en zaken. Dat is een interessante monitor die trouwens altijd inspirerend is voor lokale besturen en voor mensen die in de lokale politiek actief zijn, of het nu bij de meerderheid is of bij de oppositie.

Waar we hier over spreken, is de Barometer Samenleven. Dat is de barometer die we hebben gemaakt, geïnspireerd door onder meer Denemarken. In Denemarken probeert men te peilen naar samenlevingsissues en meer in het bijzonder naar alles wat te maken heeft met samenleven in diversiteit. In die barometer wordt er ook heel hard gefocust op de verschillende generaties mensen met migratierechts – de eerste, de tweede en de volgende generatie – om goed in beeld te hebben wat de evolutie is, wat het beeld daarvan is. We gaan heel expliciet naar die groep toe. 89 procent van de mensen die in die steekproef zitten, zijn inderdaad mensen van buitenlandse origine. Daarbij willen we ook goed bekijken wat er in de eerste integratiefase gebeurt, op het moment dat mensen aan het integreren zijn, wat hun overtuigingen en opvattingen, hun kijk op Vlaanderen, hun bekommernissen en dergelijke zijn.

We willen dat niet beperken tot mensen die al volledig ingeburgerd zijn. Anders krijgen we niet de foto die we willen hebben, zoals bijvoorbeeld ook Denemarken die maakt. Dat noopt ons om inderdaad, zeker naar die eerste groep, ook de mogelijkheid te openen om in een andere taal te antwoorden. Anders missen we die groep. Bij de Gemeente- en Stadsmonitor is dat een bewuste keuze: daar zeggen we dat wie geen Nederlands kent, daar ook niet aan kan deelnemen. Maar als je heel specifiek gaat peilen naar mensen die een migratieachtergrond hebben en hoe die vanaf de eerste dag evolueren in de samenleving, wat hun opvattingen en positie zijn, kun je dat eigenlijk alleen maar doen door ook in die eerste fase mensen de kans te geven om in een andere taal te antwoorden. Van de 100 procent mensen die aangeschreven zijn, heeft 18 procent – 18 van de 100 procent, dus niet allemaal – naast de Nederlandse brief ook een korte samenvatting in vijf andere talen gekregen. Bovenaan de brief stond 'Deze brief bevat vertalingen' vermeld. De personen die de samenvatting van deze brief ook in andere talen kregen, voldoen aan de specifieke eisen van de Vlaamse Toezichtcommissie. Er is de voorbije twee edities veel aandacht besteed aan het correct versturen van enkeltalige en meertalige brieven.

Wat de website betreft, gaat het op zich niet over een overheidswebsite, maar over een website van het veldwerkbureau. Enkel de landingspagina is voor iedereen toegankelijk. Wie verder wil gaan, moet een code invullen. Zonder code heeft men geen toegang tot de vragenlijsten.

Ik wil wel voor een stuk meegaan in uw opmerking, mevrouw Sminate. Voor de volgende editie zal ik laten uitzoeken op welke manier de onlinevertalingen enkel toegankelijk zijn voor personen die een meertalige brief kregen. Nu zijn die ook

toegankelijk voor andere mensen. Maar ik zou die dan echt willen voorbehouden voor die mensen die een meertalige brief krijgen. Die mensen hebben die meertalige brief gekregen omdat ze behoren tot de nieuwkomers in de samenleving.

Vind ik de aangeduide handelswijze te verdedigen, vraagt u? Mits we het enkel mogelijk maken om een online vertaalde vragenlijst in te vullen voor personen die een meertalige brief kregen, vind ik die methode inderdaad te verdedigen. Indien we een correct beeld willen krijgen van het samenleven in diversiteit, is het belangrijk ook de mening te kennen van personen die het Nederlands nog onvoldoende kennen om een vragenlijst in te vullen met vragen die onder meer gaan over waarden en normen. Het is pas door het detecteren van samenlevingsproblemen dat er specifiek beleid rond kan worden gevoerd. Bovendien willen we peilen naar de kennis van het Nederlands en nagaan of dit doorheen de jaren verbetert. Dit verantwoordt het bijzondere doel.

Zal ik actie ondernemen om deze grootschalige meertalige communicatie te voorkomen? Er zal zoals aangegeven uitgezocht worden hoe de online vertalingen beperkt kunnen worden tot het specifieke doelpubliek. Er kan ook in de communicatie verwezen worden naar het aanbod van oefenkansen Nederlands. Dat wil ik daar ook graag in opnemen.

Wat is de totale kostprijs van deze barometer? De Barometer Samenleven werd gegund voor drie edities – drie edities na elkaar – aan Profacts, voor een bedrag van 357.000 euro.

Tot slot: het is belangrijk dat we het beleid vormgeven op basis van feiten en cijfers. Deze barometer toont bovendien op een bevattelijke manier aan de bevolking de evolutie in de tijd op tal van indicatoren van het domein samenleven. Het is hierin een uniek en waardevol instrument vanuit de Vlaamse overheid, een instrument dat we hier trouwens in de commissie al eens besproken hebben, samen met mensen die deze barometer gemaakt hebben. Ik ben toch juist? (*Opmerkingen*)

Aha, dat moet komen. Het komt eraan. Die mensen komen nog naar hier. Juist, het staat geprogrammeerd.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Dank u wel, minister, voor uw antwoord.

Na het debat dat we gevoerd hebben over die stadsmonitor, was ik heel positief en had ik eigenlijk verwacht dat we deze discussie niet meer zouden moeten voeren in deze commissie, omdat u daar echt wel heel duidelijke woorden hebt gesproken. U zei toen dat u in geen geval met vertalingen zou werken, maar nu doet u dat eigenlijk wel.

U hebt zelfs gezegd dat u dat voor geen specifieke doelgroep of – ik dacht dat u zei 'specifieke finaliteit' – zou doen. Ik vind het dus heel erg jammer dat dat nu wel gebeurt. Bovendien staat er in dit regeerakkoord een toch wel heel nadrukkelijke passage over het gebruik van het Nederlands. In alle beleidsdomeinen wordt er benadrukt dat het gebruik van het Nederlands versterkt moet worden en dat we daar als overheid een voorbeeldfunctie in hebben.

In uw antwoord hebt u verwezen naar mensen van de eerste en tweede generatie. Ja, als we dan automatisch die vragenlijsten bezorgen in andere talen, ga je toch het signaal geven dat het niet noodzakelijk is om Nederlands te leren?

U spreekt ook over die eerste integratiefase. Ik heb de indruk dat dat in alle beleidsdomeinen anders wordt geïnterpreteerd. Ik heb ook nog nooit van iemand een

duidelijk antwoord gekregen op de vragen wat die eerste integratiefase is, tot wanneer zo'n eerste integratiefase duurt en wanneer je daar dan niet meer toe behoort. Ik heb daar geen duidelijke definitie van gekregen, en heb de indruk dat dat een soort passe-partout geworden is om heel wat zaken te gaan vertalen.

Mijn conclusie is dat ik het dus niet eens ben dat het een goede zaak is om die zaken te gaan vertalen. Ik verwacht dat u de woorden nakomt die u hebt uitgesproken naar aanleiding van het debat over de stadsmonitor, en aan de administratie dus de opdracht geeft om in 2023 enkel in het Nederlands te communiceren.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, ik ben nog nooit zo kort geweest, denk ik, maar ik wens me hier volmondig aan te sluiten bij de woorden van mevrouw Sminate.

De voorzitter: Dat was inderdaad vrij kort.

Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik ben het fundamenteel oneens en zal uitleggen waarom.

Wij willen graag een beeld hebben van wat mensen die nieuw zijn in onze samenleving denken over bijvoorbeeld de scheiding van kerk en staat, de gelijkheid van man en vrouw, homoseksualiteit en dergelijke meer. We willen daar een beeld van hebben en willen kijken hoe dat evolueert doorheen de tijd. De inspiratie hebben we uit Denemarken gehaald. We willen kijken hoe dat evolueert om een beter beleid te kunnen voeren.

We willen ook weten hoe bijvoorbeeld hun kennis van het Nederlands evolueert. We hebben er expliciet voor gekozen om de eerste generatie, die we aanschrijven en aan wie we op vrijwillige basis vragen of ze willen meedoen aan zo'n bevraging, de mogelijkheid te geven dat ook in een andere taal in te vullen. We gaan ervan uit dat een deel van die eerste generatie nog in de inloophase zit. We gaan ervan uit dat een deel van die eerste generatie ongetwijfeld onvoldoende Nederlands heeft geleerd, en daar ben ik het volkomen mee eens: dat is fout. Maar als we dat niet doen, gaan we een onvolledig beeld hebben. Dan gaan we nooit op een goede, wetenschappelijke manier weten wat mensen denken wanneer ze Vlaanderen binnenkomen. En voor alle duidelijkheid: het gaat niet over de tweede of derde generatie, want die mensen krijgen alleen een brief in het Nederlands.

Ik ben absoluut bereid om op die brief heel duidelijk te zetten dat het een evidentie zou moeten zijn dat men Nederlands zou moeten kennen, doorverwijzingen naar oefenkansen Nederlands, wil ik er ook absoluut bij zetten. Maar ik ben niet bereid om die eerste generatie niet in beeld te krijgen omdat we zeggen: "We weten dat sommige mensen nog niet goed Nederlands kunnen. We willen graag dat ze meedoen aan die bevraging, maar als ze geen Nederlands kunnen, doen ze niet mee." Want dan gaan we een veel positiever beeld krijgen. Dan ga je alleen die mensen bereiken die al met twee voeten in de samenleving staan. En dan ga je een vertekend staal krijgen van mensen die antwoorden op de vragen: "Hoe staat u tegenover de scheiding van kerk en staat? Vindt u dat godsdienst belangrijker is dan de grondwet, ja of neen? Vindt u dat man en vrouw gelijkwaardig zijn?" Je gaat daar andere antwoorden op krijgen, want een ander deel van de mensen gaat reageren. Je zult zeggen dat een aantal mensen niet hebben gereageerd, dat we die niet kunnen bereiken, want die hebben gezegd dat ze op die brief niet antwoorden omdat ze hem alleen in het Nederlands krijgen, en dat dat toch een schande is. Hij moet niet zeggen dat hij die brief niet beantwoordt omdat hij hem in het Nederlands krijgt, hij gooit die gewoon weg, zoals dat bij veel enquêtes gebeurt. Dat is

bij de stadsmonitor trouwens ook zo. We versturen veel meer brieven dan we antwoorden krijgen. Maar we proberen daardoor een representatief staal te hebben. We gaan geen representatief staal hebben.

En juist over die vraagstelling, waarover zoveel maatschappelijk debat is, moeten we een duidelijke foto krijgen, om er beleid op te voeren. We snijden dat nu af, en dat is de reden waarom we gezegd hebben dat we die eerste generatie wel de kans gaan geven om in een andere taal op die Nederlandse brief te antwoorden. Ik ben wel akkoord dat we er absoluut bij kunnen zetten dat ze eigenlijk Nederlands zouden moeten kennen. "Dit zijn de mogelijkheden om Nederlands te leren. Dit zijn oefenkansen Nederlands." We sturen die mensen daarnaar door. Maar voor deze specifieke vraagstelling, waarvoor we ons ook hebben gealigneerd met de Vlaamse regelgeving, hebben we wel geoordeeld dat we het zo moeten doen.

Vergelijk het met de manier waarop iemand die zich inschrijft bij het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) op het moment dat hij Nederlands als tweede taal (NT2) moet leren, ook de mogelijkheid krijgt om te worden bijgestaan door tolken. Dat doen we nog altijd, omdat mensen op dat moment natuurlijk nog Nederlands moeten leren. Dit is inderdaad een heel andere context, waarin men vrijwillig deelneemt. Niemand hoeft daaraan deel te nemen. Maar op die manier proberen we toch een eerste beeld te krijgen van de eerste generatie die net Vlaanderen binnenkomt. Stellen zich daar problemen en zo ja, hoe groot zijn die problemen, en wat voor problemen zijn het juist?

Dat is net wat men in Denemarken ook doet. Omdat we anders een onvolledige, vertekende foto hebben, die voor al degenen die zeggen dat er niet zoveel maatschappelijke uitdagingen zijn, alleen maar positief zal zijn.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, we zijn het uiteraard helemaal eens met de doelstellingen die u probeert te bereiken. We zijn het alleen niet eens met de manier waarop die bereikt moeten worden. Wat betreft de mensen in de eerste integratiefase: ik heb er nog altijd geen antwoord op gekregen: hoelang wonen die hier al, hoelang zijn ze al Nederlands aan het leren, welk niveau Nederlands hebben die al bereikt? We weten het gewoon niet, en ik krijg er ook geen antwoord op. Het gaat me om het signaal dat je aan die mensen geeft: dat we hen wel in een andere taal zullen bedienen. Ik vang de laatste tijd ook veel meer signalen op van lokale besturen, zeker bij ons in de Vlaamse Rand, die zich steeds meer beginnen te bedienen in andere talen dan het Nederlands. Dat hebben we gezien tijdens de coronacrisis, we zien dat in steden zoals Vilvoorde, waar dat probleem echt groot aan het worden is. Ik vind dat we als Vlaamse overheid het voorbeeld moeten geven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos D'Haese aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het sectoraal akkoord met de sociale partners van het personeel van de openbare diensten
– 1609 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, in januari werd er een sectoraal akkoord afgesloten tussen de sociale partners van het personeel van de openbare diensten in

Vlaanderen. Dat is een mooi sectoraal akkoord, denk ik, met een baremieke verhoging van de lonen, een eindejaarstoelage, een maaltijdchequeverhoging, een thuiswerkvergoeding en zo verder. Gezien de steeds hogere levensduurte is dit uiteraard ook voor mensen die voor de overheid werken een belangrijk akkoord, zeker na de verschillende crisissen van de afgelopen jaren, waarin de openbare diensten een belangrijke rol hebben gespeeld, of hadden moeten spelen. Ik zou dus zeggen dat dat sterk werk is van de vakbonden, en dat het goed is dat u dat akkoord hebt gesloten.

In dat akkoord wordt vermeld dat het van kracht zou gaan met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023, maar dat is nog niet gebeurd, want het is, voor zover ik weet, nog niet ondertekend. Dat kan uiteraard problemen geven. Denk bijvoorbeeld aan de kwestie van de maaltijdcheques, die maar drie maanden geldig is. Het is dus een beetje jammer dat een akkoord dat gesloten is, niet ondertekend raakt. Ik heb dus met een heel aantal mensen uit de vakbonden gesproken, en zij stellen zich daar toch vragen bij. Ze voelen zich toch een beetje bij de neus genomen en vragen zich af welk spel er gespeeld wordt.

Hopelijk kunt u daar verduidelijking over geven, door te antwoorden op mijn drie vragen.

Ten eerste, is het sociaal akkoord ondertussen ondertekend. Zo nee, wat zijn de belemmeringen om het te ondertekenen?

Ten tweede, kunt u een inschatting maken van het tijdstip waarop het sociaal akkoord in werking kan treden?

Ten derde, zult u maatregelen voorzien, zodat het sociaal akkoord ook retroactief werkt voor de periode van vertraging die de ondertekening van het akkoord heeft opgelopen?

Alvast bedankt voor uw antwoorden.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dank u wel, mijnheer D'Haese, voor uw vraagstelling. Ik zal op de drie vragen tegelijk antwoorden.

Na onderhandelingen zijn we in december met de vakorganisaties overeengekomen wat betreft het sectoraal akkoord voor de personeelsleden van de Vlaamse overheid. Voor het kerstreces heb ik dat principiële akkoord over het sectoraal akkoord 2022 meegedeeld aan de Vlaamse Regering. Mijn administratie is onmiddellijk aan de slag gegaan met de omzetting naar regelgeving en de voorbereiding van de implementatie.

Uiteraard moeten de nodige regelgevende stappen in deze procedure gevolgd worden. Denk aan het advies van de Inspectie van Financiën, dat reeds is aangevraagd. Vervolgens komt er een begrotingsakkoord, en daarna pas kan ik de ontwerpregelgeving aan de Vlaamse Regering voorleggen ter principiële goedkeuring. Momenteel mik ik op eind maart voor die goedkeuring, uiteraard zonder vooruit te lopen op de adviezen en de beslissing van de Vlaamse Regering. Deze voorlopige timing is gisteren aan de vakorganisaties meegedeeld op Sectorcomité XVIII. Ook voor het vijfsporenbeleid volg ik, parallel, dezelfde stappen.

Ik wijs er graag op dat enkele maatregelen van het sectoraal akkoord reeds uitvoering kregen en krijgen. Zo kunnen de personeelsleden van de Vlaamse administratie daar nu al van genieten. Het gaat om de eenmalige maatregelen uit het sectoraal akkoord. In december 2022 werd een eerste schijf van 250 euro aan ecocheques uitbetaald. Eind februari – ik geloof zelfs vandaag – wordt een tweede

schijf van 250 euro aan ecocheques uitbetaald en 30 euro aan sport- en cultuurcheques. Wat betreft de overige maatregelen: die proberen we zoveel mogelijk retroactief in te voeren vanaf 1 januari 2023.

Wederom, ik kan niet vooruitlopen op het advies van de Inspectie van Financiën of het begrotingsakkoord. Daarom hebben de onderhandelingspartners samen de volgende passage toegevoegd aan het sectoraal akkoord, en ik citeer: "Indien de recurrente maatregelen niet kunnen ingaan vanaf 1 januari 2023, vloeien deze middelen in consensus terug naar het personeel." Dat betekent dat, als de maatregelen niet retroactief ingevoerd kunnen worden, we die middelen niet verloren laten gaan. In dat geval zoeken we met de vakorganisaties hoe we alsnog de middelen kunnen inzetten ten voordele van de personeelsleden.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Bedankt minister, ik ben blij om te horen dat het loopt, maar het duurt allemaal toch redelijk lang: we zijn bijna 1 maart, voor een akkoord dat normaal gezien moest ingaan op 1 januari. Adviezen en administratie, dat moet altijd gebeuren. En zeker als we over eind maart spreken, dan spreken we over drie volle maanden, en dan riskeren er inderdaad een aantal zaken niet te kunnen doorgaan.

Er zijn inderdaad de eenmalige overeenkomsten die erin staan. Het is goed dat die alvast in kunnen gaan. Maar er zijn uiteraard ook de terugkerende maatregelen, die heel belangrijk zijn, en die ook op een goede manier moeten kunnen starten.

Ik geloof dat u zei dat u gisteren een Sectorcomité hebt gehad. Hoe is dat overleg verlopen? Is deze kwestie daar ter sprake gekomen? Zijn daar nog verdere afspraken over gemaakt? Op welke manier bent u van plan om die middelen, mochten ze niet retroactief kunnen worden toegekend, naar het personeel te laten terugvloeien?

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (cd&v): Ik wil heel kort tussenkomen, niet om mijn collega van de PVDA te bevestigen in zijn woorden, wel om een klein beetje aan te vullen.

Ik vind het zeer goed dat dat sectoraal akkoord er is gekomen. Het is niet allen een goede zaak voor de werknemers, het is ook zeer hoopgevend. Collega D'Haese, u hebt gelijk dat dat goed werk is van de vakbonden, maar ik wil toch ook nog even onderstrepen dat het ook goed werk is geweest van minister Somers om tot akkoorden te komen. Dat bewijst dat het kan, en ik hoop dat dat ook voor het vijfsporenbeleid op die manier kan gebeuren.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ja, collega's, gisteren is er inderdaad nog een vergadering geweest. Voor alle duidelijkheid: we hebben dat akkoord eind december bereikt en de eenmalige maatregelen zijn nu dus van kracht. Wij gaan, waar het juridisch kan, uiteraard met terugwerkende kracht vanaf 1 januari de andere maatregelen uitvoeren. De maatregelen die we dus niet retroactief kunnen invoeren, gaan we dan samen met de vakorganisaties inzetten voor het personeel, zodat die middelen niet verloren gaan. Dat is de afspraak die gemaakt is.

Gisteren is dat ook tegen de vakbonden uiteengezet. We hebben toen uitgelegd dat we die maaltijdcheques nu doen en we hebben de timing uitgelegd op basis van de stappen die we moeten zetten. De vakbonden waren daar niet tevreden mee, ze wilden dat sneller en ze zijn dan ook opgestapt, maar wij zullen tegen het volgende sectoroverleg – dat dus in maart plaatsvindt – een volgende stap gezet

hebben. Hopelijk kunnen we dan dit verhaal, of dit akkoord, afronden op een bevredigende manier.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Bedankt minister, als ik hoor dat de vakbonden zijn opgestapt – en dat zijn toch mensen die de procedures en adviezen redelijk goed kennen –, dan hoop ik toch echt dat er niks anders in het spel zit.

In elk geval is het volgende week een week van acties voor de sterke openbare diensten, voor investeringen in onze openbare diensten. Ik hoop dat dat kan helpen om dit dossier er sneller door te krijgen. In elk geval al onze steun voor die acties.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over een mogelijke procedure bij het Grondwettelijk Hof tegen het Vlaams Mensenrechteninstituut – 1669 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Voorzitter, ik hoef hier niet uit te leggen hoeveel tijd en energie de oprichting van het Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI) gekost heeft en ook de samenstelling van de raad van bestuur. We willen een evenwichtig en sterk orgaan. Helaas denkt niet iedereen daar hetzelfde over en zijn er een tiental middenveldorganisaties die erover denken om naar het Grondwettelijk Hof te stappen tegen de oprichting van het VMRI. Bij die middenveldorganisaties zag ik dat ook LEVL daarmee bezig is: dat zij zich opnieuw opstellen als een activistische organisatie die probeert de tegenstellingen in onze samenleving op te zoeken, in plaats van wat ze beweren te doen, namelijk verbinden.

Minister, hoe reageert u op het feit dat zij van plan zijn om naar het Grondwettelijk Hof te stappen?

Hoe evalueert u de rol van LEVL in dit geheel? Hoe staat u tegenover hun acties om mensen actief te ronselen tegen de gekozen aanpak van de Vlaamse Regering?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Sminate, bedankt dat u het VMRI een zeer warm hart toedraagt. Daar is bij de regeringsonderhandelingen en de voorbije jaren heel hard aan gewerkt door mij en mijn kabinet. Ik ben blij dat u dat ter harte neemt en de grondrechten voluit wilt verdedigen, bijna als een soort witte ridder die aan de poort van het VMRI staat om alle snoodaards die dat bedreigen als een echte Vlaamse Jeanne D'Arc tegen te houden. Ik moet u daarvoor bedanken.

U gaat daar heel ver in. U gaat zelfs tegen denkbeeldige vijanden ten strijde trekken. U trekt zelfs ten strijde tegen mensen die helemaal niet van plan zijn om naar het Grondwettelijk Hof te trekken. Ik lees u de mail van LEVL voor die ik hier bij me heb. "LEVL heeft op 27 september 2022 in de hoorzitting met betrekking tot het Vlaams Mensenrechteninstituut de kans gekregen om de bezorgdheden van de ad-hoccommissie toe te lichten, alsook om haar specifieke eigen bezorgdheden te verwoorden, met name de garantie van rechtstoegang. Als verbindende organisa-

tie stellen we zeer op prijs dat er tijd en ruimte gemaakt werd voor onze bezorgdheden en het vertrouwen in een degelijk proces van de totstandkoming van het VMRI nam daardoor toe. LEVL kijkt ernaar uit, eens de organisatie er staat, constructief samen te kunnen werken, wetende dat er net zoals in het totstandkomingsproces ruimte is voor constructieve kritiek die wel degelijk in rekening wordt genomen. Dat is een rol die het middenveld toekomt en waarin LEVL als participatieorganisatie ook maar enkel opportuniteiten ziet voor een zo optimaal mogelijke operationalisering van dit instituut. LEVL betreurt ten eerste de oneigenlijke vermelding van de naam van de organisatie en heeft meteen actie ondernomen om van de ad-hoccoalitie hier verduidelijking rond te vragen. LEVL wenst te verduidelijken dat het geen activistische organisatie is, maar dat het als netwerkorganisatie wel degelijk belangrijk is om deel te hebben aan het maatschappelijk debat. Met klem distantieert de organisatie zich van wat in het artikel van 21 februari 2023 wordt beweerd en benadrukt hiermee dat er geen gesprek, noch overleg, noch te vallen beslissing bezig is aangaande een beroep bij het Grondwettelijk Hof.”

Ik denk dat dit antwoord duidelijk genoeg is.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, u kunt nu wel zeggen dat LEVL onafhankelijk is en dat ze nu blijkbaar plots grote voorstander zijn van het VMRI, maar zij zijn wel een van de ondertekenaars van de opinie tegen de oprichting van het VMRI. Zij schrijven daarin dat de rechten van het slachtoffer verminderen door die oprichting. Die organisatie kan dan misschien wel beweren dat ze daar geen deel van uitmaakt, maar de journalist die mij voor een reactie gebeld heeft, beweert dat hij met hen ook contact heeft gehad. Daarom staan zij in die lijst van mensen die tegen de oprichting van het VMRI actie gaan ondernemen. Ik heb voor alle duidelijkheid niet gezegd dat LEVL daar deel van uitmaakt; dat is tot stand gekomen door onderzoek van de desbetreffende krant.

Die actie waarover nagedacht wordt door de middenveldorganisaties, ik vermoed dat Unia daar ook voor iets tussen zit. U weet wel: Unia, dat door de rechtbank op de vingers getikt werd omdat ze slachtoffers aanpraatten dat er racisme in het spel is terwijl diezelfde mensen beweren dat er niets aan de hand was. Ik ben blij, minister, dat we alleszins al van Unia af zijn.

Misschien moet ik ook blij zijn met de mail die u voorlas. Misschien is die mail er gekomen naar aanleiding van dat artikel in de krant. Misschien zeggen ze nu dat ze hun koers een beetje moeten aanpassen en zich wel gaan concentreren op de opdrachten die Vlaanderen hun heeft toebedeeld, in plaats van de tegenstellingen in onze maatschappij te gaan opzoeken door dat soort acties. Misschien moet ik daar inderdaad blij mee zijn.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Dit verbaast mij natuurlijk niet. LEVL, de opvolger van het Minderhedenforum: wij hebben het van in het begin het Minderhedenforum 2.0 genoemd, eigenlijk oude wijn in nieuwe zakken, waar opnieuw veel belastinggeld naartoe gaat, wat wij van in het begin bestreden hebben. De Vlaamse Regering keurt dat goed, subsidieert dat ook. Ook de N-VA keurt dat uiteindelijk goed, en zal dan de komende maanden en jaren opnieuw zien dat wij eigenlijk gelijk hadden, want dat dit inderdaad een zoveelste activistische instelling of organisatie is die zich af en toe zal laten horen met woke en allerhande politiek correcte uitspraken die eigenlijk gericht zijn tegen de integratie en die gericht zijn tegen onze eigen samenleving in plaats van wat zagezegd het doel daarvan is. Dit wordt dus zeker nog vervolgd.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Dank u wel, minister, voor uw opheldering over de communicatie van LEVL. Ik ben ook blij om nu te horen dat zij die oproep niet meer ondersteund zouden hebben. Maar ik wil wel benadrukken, wat mij betreft: als zij de keuze gemaakt zouden hebben om dat wel te doen, is dat ook hun recht. Wij mogen daarover van mening verschillen, collega's hier.

Voor alle duidelijkheid: ik sta wel volledig achter dit mensenrechteninstituut. Mijn partij heeft daar ook heel nauw aan meegewerkt en heeft het ook met veel overtuiging goedgekeurd.

Er zijn ook wel een aantal zaken die mij een beetje verontrusten, mevrouw Smi-nate. Maar dat is voornamelijk het artikel waarnaar u zelf verwijst, van 21 februari. U zegt daar dat middenveldorganisaties via een opiniestuk een stemming proberen te saboteren. Nu, het staat iedereen vrij om opiniestukken te schrijven. We zijn een democratische rechtsstaat. Zij hebben dat recht. Ik zie niet in hoe dat zou betekenen dat dat onze stemming zou saboteren. Hetzelfde voor infiltratie in de raad van bestuur: u stelt dat LEVL wil infiltreren in de raad van bestuur. Er is een open oproep geweest, er is een heel mooi traject gelopen hier in het Vlaams Parlement. We hebben een heel sterke raad van bestuur aangeduid die volledig onafhankelijk zal werken. Maar zichzelf kandidaat stellen, is natuurlijk ook een vrijheid die iedereen had. Die open oproep is er geweest.

Ten derde: procedures aanspannen voor het Grondwettelijk Hof. Ik hoop dat het niet gaat gebeuren, maar ook dat is in deze democratische rechtsstaat natuurlijk mogelijk. Als LEVL of andere middenveldorganisaties dat dus zouden doen – het zou misschien niet mijn voorkeursscenario zijn –, hebben ze daar wel het recht toe. Ik hoop dat die rol van het Grondwettelijk Hof ook in de toekomst altijd zo behouden zal worden. Ik heb ook een aantal voorstellen van uw partij gelezen, ik ga daar hier niet dieper op ingaan. Maar we leven toch nog wel in een democratische rechtsstaat, ik hoop dat we al onze instellingen daar wel in respecteren.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Collega's, het is niet nieuw dat die middenveldorganisaties vrezen dat de slachtoffers minder goed beschermd zullen worden met de oprichting van het Vlaams Mensenrechteninstituut. Dat hebben zij op voorhand duidelijk gezegd. Ze zijn daar ook niet alleen in: de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) had opmerkingen, de Ouderenraad, Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een Handicap (GRIP) en de Raad van State waren allemaal kritisch naar de bekommernissen. Een van de redenen was dat het VMRI geen voldoende juridische slagkracht meer zou hebben om die rechten te beschermen of dat het landschap te versnipperd zou zijn, waardoor de slachtoffers hun weg niet meer vinden. Dat zijn kritieken die al langer geformuleerd worden, dat is niet nieuw, dat is niet sinds de oprichting van het Mensenrechteninstituut.

Ik sluit mij aan bij collega Van de Wauwer: het is nu eenmaal het recht om zaken ook bij de rechtbank aan te kaarten, indien nodig.

De manier waarop daar dan op gereageerd wordt, getuigt nu ook niet meteen van het meest verbindende verhaal, collega Smi-nate. U schrijft dat in uw vraag: "Het moet verbindend zijn, dan verwachten we van LEVL (...)" We zouden dat natuurlijk zelf ook als ambitie kunnen hebben, om wat verbindend te werken rond de strijd tegen discriminatie, maar dat doet u niet. We hebben van in het begin vanuit Groen de kritieken ook mee ondersteund. Het is nu aan de Vlaamse Regering om te bewijzen dat dat niet waar is en dat het Vlaams Mensenrechteninstituut op een minstens even goede manier werkt als ooit tevoren.

Mijn vraag aan u, minister, is dus op welke manier u het gesprek hierover zult aangaan met die organisaties die dus wel nog die stappen aan het overwegen zijn, en op welke manier we nog extra met hun bezorgdheden rekening kunnen houden.

De voorzitter: Mijnheer Aerts, ik wil er wel op wijzen dat het Vlaams Mensenrechteninstituut een autonome instelling is die vanaf nu haar eigen werkzaamheden moet organiseren.

Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Collega's, ik zou eerst toch nog een stuk willen voorlezen uit de brief van de voorzitter van LEVL, en dan drie voor mij toch wel fundamentele beschouwingen maken.

De voorzitter van LEVL schrijft het volgende: "De middenveldorganisaties die vermeld werden in het artikel van 21 februari 2023 waarnaar wordt verwezen, vielen even hard van hun stoel als u bij het lezen van het artikel." Dat schrijven ze aan mij als minister. "LEVL, en niet alleen LEVL, heeft meteen contact opgenomen met eerst de interne medewerker die in dit consortium deelneemt, die ook niet op de hoogte was, en vervolgens met andere deelnemers aan dit overleg, die ook niet op de hoogte waren. Vanuit de Liga voor Mensenrechten is er diezelfde dag nog per mail aan alle deelnemers gecommuniceerd dat dit persbericht tot stand kwam nadat een journalist van De Standaard aan de liga uitdrukkelijk vroeg of de liga van plan is om een beroep in te dienen bij het Grondwettelijk Hof tegen de oprichting van het VMRI. Vanuit de liga werd er aan hem geantwoord dat ze daarover nadenken en nog geen beslissing nemen. Vervolgens werd er gevraagd of dat mogelijke beroep alleen zou worden ingesteld door de liga, of samen met de organisaties van de ad-hoccoalitie, en het antwoord vanuit de liga was dat daarover ook nog moest worden nagedacht."

Dat is de reactie van de Liga voor Mensenrechten aan die journalist.

Ik blijf de brief citeren: "LEVL heeft haar ongenoegen geuit over deze voorbarige communicatie, die niet in lijn ligt met hoe wij als participatieorganisatie tegenover dit dossier staan. Vanuit de liga zijn er excuses uitgesproken en is er benadrukt dat het persbericht niet vorm heeft gekregen op initiatief van de liga zelf."

Al degenen die de voorbije dagen in de pers en ook hier, een intentieproces hebben gemaakt van LEVL en andere organisaties – want ook GRIP werd daarin vermeld – hebben we ook gecontacteerd om te vragen of ze van iets wisten. Die vielen totaal uit de lucht. We hebben nog andere organisaties benaderd, ze vielen totaal uit de lucht.

Ik denk dat al degenen die woorden gebruiken als 'activistisch', 'vijandig', 'saboteren', 'tegenwerken', op basis van deze brief hun woorden moeten herformuleren of herdenken.

Ik heb een eerste beschouwing. Wij hebben gezien – en dat vind ik een heel positieve evolutie – dat in het dossier van het Vlaams Mensenrechteninstituut, er in het begin velen met intentieprocessen zaten: 'Is dit een uitvoering van artikel 1 van het programma van het Vlaams Belang? Stapt Vlaanderen uit de mensenrechten? Wat zijn we allemaal aan het doen?' En ook van de andere kant was er veel zenuwachtigheid. Langzaam maar zeker zijn wij erin geslaagd om een draagvlak te creëren. Daardoor zijn sommige mensen nu heel hevige verdedigers geworden van het Vlaams Mensenrechteninstituut. Daar ben ik heel blij over en we kunnen niet met genoeg zijn om dat te doen. Anderen waren in het begin kritisch, hebben zelfs een vrije tribune geschreven, maar laten nu per mail aan ons weten dat men doorheen dat proces vertrouwen heeft gekregen in dat mensenrechteninstituut. We hebben dat trouwens ook bij de stemming gezien, bij de aanstelling van de

Raad van Bestuur, in het Vlaams Parlement, dat het draagvlak voor het Vlaams Mensenrechteninstituut aan het verbreden is. En ik begrijp dat op een zeker moment dat eerste debat gevoerd moet worden: 'Hebben we dat nodig?', 'Is dat goed?', alles wat je wilt. Maar als dan die architectuur vorm krijgt, en men ziet dat die architectuur solide is, die stap is gezet, zou ik alle democratische partijen willen uitnodigen om dat mensenrechteninstituut te omarmen, het alle kansen te geven om erin verder te gaan, omdat je dat daarmee ook versterkt en legitimeert. We gaan dat Vlaams Mensenrechteninstituut de volgende jaren nodig hebben, omdat mensenrechten een permanente strijd vragen, permanente aandacht. Ik ben dus ook blij dat middenveldorganisaties die kritisch waren, vandaag zeggen dat ze vertrouwen hebben gekregen in dat mensenrechteninstituut, of dat hun aarzelingen zijn verminderd en dat ze daar nu op een andere manier naar kijken dan in het begin. Mede dankzij hoorzittingen en het werk van deze commissie is dat vertrouwen kunnen groeien. Een positieve zaak!

Ten tweede teken ik niet voor een Vlaanderen waarin middenveldorganisaties alleen maar mogen applaudiseren. Middenveldorganisaties hebben het recht om kritisch te zijn, mij als minister aan te vallen op mijn beleidsintenties. Ze hebben het recht het met mij oneens te zijn, het met de Vlaamse Regering oneens te zijn. Het is niet omdat zij een andere positie innemen, we daarom moeten zeggen dat ze activistisch en onbetrouwbaar zijn, dat ze tegenstanders zijn. Dat is een vorm van pluralistische samenleving die niet de mijne is. Ik aanvaard dat Vlaanderen pluralistisch is, dat er verschillende meningen zijn, en dat juist uit de botsing van die ideeën beter beleid kan komen. Ik hoop en moedig het middenveld aan om constructief te zijn waar kan, maar kritisch te zijn waar nodig. Ik moedig hen vooral ook aan – en dat is wat we ook aan LEVL gevraagd hebben – niet alleen aan de zijlijn te staan, maar ook met oplossingen te komen en mee te werken. En dat is nu net wat LEVL in dezen aan het doen is.

Ten derde, wat ik denk dat hier ook speelt, als ik die brief lees – en ik heb natuurlijk ook wat verder gevraagd, vanwaar dat ineens uit de lucht komt vallen ... Ik denk dat hier iets heel anders aan de gang is geweest dan dat LEVL een initiatief heeft genomen, of middenveldorganisaties een nieuw initiatief hebben genomen. Ik denk dat sommigen nog oude gevechten aan het voeren zijn in de krant van vandaag, gevechten die we achter de rug moeten laten, omdat we er juist belang bij hebben, als we echt geloven in dat mensenrechteninstituut, om dat instituut zo sterk mogelijk te maken. En ik heb het gevoel dat bij het middenveld daar net een groeiende bereidheid toe is.

Laten we dat positief zien. Laten we aanvaarden dat dat mensenrechteninstituut geen exacte kopie is van onze eigen overtuiging, maar een breed huis is. Daarom is die raad van bestuur ook zo'n breed huis waar verschillende opinies elkaar ontmoeten, soms in conflict, soms in tegenspraak, en soms in samenspraak, maar daardoor kan een beter beleid en een betere verdediging van de mensenrechten in Vlaanderen tot stand komen. Dat moet toch onze ambitie zijn?

Iedereen die dat probeert te etiketteren, probeert te claimen, op te eisen ... Het is geen liberaal, Vlaams-nationalistisch, of socialistisch mensenrechteninstituut, het is een mensenrechteninstituut voor alle Vlamingen, wat hun overtuiging ook is. Want zodra het gelabeld wordt, verliest het zijn legitimiteit. Mijn oproep zou dus zijn om daarmee te stoppen, en in de plaats daarvan dat mensenrechteninstituut een kans te geven en ruim de baan te geven. Het is nu onafhankelijk, het Vlaams Parlement heeft dat samengesteld in een brede meerderheid, laten we dat nu de volgende maanden en jaren in alle rust de kans geven om zijn vleugels uit te slaan. En dan kunnen we binnen een of twee jaar evalueren of het Vlaams Mensenrechteninstituut nu heeft opgebracht wat we ervan hadden gehoopt, of dat we daar nog een aantal dingen aan moeten verbeteren. Ik denk dat dat de juiste manier van handelen is in dit delicate, maar tegelijkertijd ook heel waardevolle dossier.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, u zegt dat iedereen blijkbaar uit de lucht komt vallen, maar ik verwijs naar de hoorzittingen, waar niemand in deze zaal die gesproken heeft op aanwezig was, behalve de voorzitter. Eén van de kandidaten heeft daar wel degelijk bevestigd dat die plannen bestaan. Die dame – van nota bene het Netwerk tegen Armoede – is door de mand gevallen, want zij had duidelijk haar mond voorbijgepraat. Als dat dan in de media verschijnt, valt plots iedereen van zijn stoel. Dat is helemaal geen oud gevecht dat gevoerd wordt, minister, dat waren de woorden van die middenveldorganisatie zelf. En nu doen ze alsof ze hun handen wassen in onschuld. Ik vind dat allemaal toch redelijk straf.

Collega Van de Wauwer, u vindt dat 'infiltreren in de raad van bestuur' niet correct geformuleerd is door mij. U was daar niet aanwezig, maar die kandidaat heeft werkelijk bevestigd dat zij in die raad van bestuur wil zetelen, maar tegelijk naar het Grondwettelijk Hof wil stappen. Ik weet niet hoe u dat bekijkt, maar voor mij is dat toch proberen om dat instituut van binnenuit kapot te maken. Ik vind niet dat je dat kunt verantwoorden.

Mijnheer Aerts, ik vind de kritiek dat ik niet zou willen discussiëren over hoe we de mensenrechten in Vlaanderen kunnen verbeteren, toch wel echt een straffe uitspraak. We zijn daarover al twee jaar in deze commissie aan het discussiëren. We zijn naar Utrecht geweest om te leren hoe ze het daar doen. Ik heb u daar nergens gezien. Ik zou zeggen om eerst naar uzelf te kijken, en te stoppen met wat voorbereide zinnnetjes voor te lezen voordat u kritiek op mij komt uiten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het onderbrengen van asielzoekers in een hotel in Sint-Pieters-Leeuw – 1684 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Op woensdag 15 februari vond, zoals wij allen weten, de ontruiming plaats van het kraakpand in de Paleizenstraat in Schaarbeek, waar tot dan een duizendtal asielzoekers en illegalen verbleven. In de ochtend werd in het pand helaas een overleden man aangetroffen, en de verdere ontruiming verliep erg chaotisch. Dat kraakpand kan symbool staan voor het failliet van het asiel- en migratiebeleid in dit land, wat uiteraard ook een immense druk betekent op het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, dat de Vlaamse belastingbetaler ondertussen al zo'n 100 miljoen euro per jaar kost. Ook al zijn asielzoekers niet allemaal meteen inburgeraars, wordt een groot deel van hen dat wel.

Vorig jaar dienden maar liefst 36.871 personen een asielaanvraag in. Dat is het hoogste cijfer sinds de historische migratiecrisis van 2015. Het federale budget voor asielopvang voor 2023 werd opgetrokken tot meer dan 703 miljoen euro – want er is natuurlijk geld genoeg, nietwaar? De Vlaamse belastingbetaler betaalt dus niet alleen steeds meer voor het zo goed als gratis inburgeringstraject, maar ook voor het opvangen van steeds meer asielzoekers en illegalen.

Zoals gezegd verliep de ontruiming van dat pand helaas erg chaotisch. De Paleizenstraat werd grotendeels afgezet door de politie en er was een waterkanon aanwezig. Twee bussen brachten de oorspronkelijke bewoners van het kraakpand weg, terwijl een grotere groep gewoon op straat achterbleef. Zo'n 163 alleenstaande

mannen werden naar een ibishotel in Ruisbroek gebracht, ook al hadden zowel cd&v- als Open Vld-kopstukken, respectievelijk Sammy Mahdi en Alexander De Croo, onlangs aangegeven dat asielzoekers nooit in hotels zouden worden opgevangen. Tot daar de geloofwaardigheid van de Vivaldipartijen. Een week later, op 22 februari 2022, waren nog steeds ruim zestig asielzoekers in het hotel gehuisvest.

U, minister, reageerde fel. Op sociale media gaf u het volgende aan: "Het is onaanvaardbaar dat minister Vervoort 163 Brusselse daklozen in Sint-Pieters-Leeuw onderbrengt zonder voorafgaand overleg met de burgemeester en de Vlaamse Regering. Zo gaan we niet om met lokale besturen. Zo gaan gewesten niet om met elkaar. Deloyaal gewoon." Dat is opmerkelijk, zeker omdat het uw partij is, minister Somers, Open Vld, die de premier van de Federale Regering levert en ook in de Brusselse Hoofdstedelijke Regering zit. U zou, zei u dan, formeel protest aantekenen bij minister Vervoort en in overleg staan met de burgemeester van Sint-Pieters-Leeuw.

Hoe is dit eigenlijk kunnen gebeuren, minister? Waarom was de communicatie volgens u zo erbarmelijk. Werd er niet overlegd? Waarom was men, zoals u het terecht samenvat, deloyaal?

Ten tweede, wat is er precies gebeurd met uw formeel protest dat u hebt aangekondigd? Had u ondertussen – ik neem aan van wel – reeds overleg met de burgemeester van Sint-Pieters-Leeuw, met minister Vervoort of met andere actoren in de zaak? Wat is er toen precies gezegd of beslist? Welke maatregelen of initiatieven, minister, zult u desgevallend nemen om te verhinderen dat zulke plotse, zeer ingrijpende beslissingen en acties in de toekomst opnieuw zullen plaatsvinden?

Ten derde, wat is de stand van zaken in het ibishotel? Hoeveel asielzoekers verblijven er desgevallend nog? Wat is er gebeurd met de overige asielzoekers?

Ten vierde, in welke mate is het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII), en bij uitbreiding de Vlaamse Regering, momenteel voorbereid op een grote toename aan inburgeraars, onder andere als gevolg van het snel toenemende aantal asielzoekers? Voorziet u, minister, dat het budget voor inburgering en integratie ook de komende jaren zal blijven stijgen?

Tot slot luidt mijn vijfde vraag als volgt: hoe reageert u, minister, op de kritiek van onder andere partijen uit de Federale Regering die menen dat de Vlaamse Regering niet voldoende doet wat betreft de opvang van asielzoekers? Acht u het nodig om bijkomende maatregelen of initiatieven te nemen om meer ruimte voor asielzoekers te creëren in Vlaanderen, of volgt u, minister, uw partijvoorzitter Egbert Lachaert, die, net zoals het Vlaams Belang, eindelijk tot het besef is gekomen dat – en ik citeer de heer Lachaert – Vlaanderen vol is? "Vol is vol", zei de heer Lachaert.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dank u, mijnheer Van Rooy, voor uw vraag.

Wat uw eerste vraag betreft, over hoe dit is kunnen gebeuren, stel ik vast en dat heb ik toen ook vastgesteld – en daar heb ik ook op gereageerd en ik zou daar vandaag niet anders op reageren – dat burgemeester Desmeth pas op de hoogte was van de komst van de asielzoekers net voor ze hun intrek konden nemen in het hotel.

Over het waarom van deze erbarmelijke communicatie zult u zich moeten richten tot de heer Vervoort of mevrouw De Moor. Zelf vind ik het onbegrijpelijk en on-

aanvaardbaar en ik kan er ook geen verklaring voor geven. Ik ben zelf burgemeester en hier zitten nog burgemeesters in de zaal. Ik denk dat als u zoiets overkomt, waarbij men u zegt dat men op dat moment mensen naar een hotel in uw gemeente brengt, te veel mensen voor het aantal kamers dat men had, niet georganiseerd, zonder eten voor die mensen, zonder dat de buurt verwittigd was, zonder dat de politie maatregelen kon nemen ... dat is niet hoe je omgaat met een lokaal bestuur. Dat is ook niet hoe het ene gewest met het andere gewest omgaat. Ik neem daar dus ook niets van terug.

Wat is er dan gebeurd? Op de dag van de feiten, zodra ik het vernomen had, hier in het parlement trouwens tijdens de plenaire vergadering waar ik voor een vraag was, heb ik onmiddellijk mijn kabinetschef in zijn meest norske verschijning naar Sint-Pieters-Leeuw gestuurd. Hij is daarnaartoe gegaan en heeft onmiddellijk contact opgenomen met de burgemeester en het kabinet van minister-president Vervoort. Ik heb dan ook meteen een officieel schrijven gericht aan minister-president Vervoort om die gebrekkige communicatie aan te kaarten en mijn beklag te doen. De minister-president heeft zich ook officieel verontschuldigd voor de feiten die zich hebben afgespeeld.

Wat is nu de stand van zaken in het ibishotel? Vorige week donderdag is de laatste van de 180 mensen vertrokken. Burgemeester Desmeth heeft dat zeer goed aangepakt. Hij verdient alle waardering en respect voor de manier waarop hij daarmee omgegaan is, op een juiste manier, in moeilijke omstandigheden, niet gehinderd door zijn partijpolitieke overtuiging, dit is een grapje. Hij heeft dat echt objectief op een heel goede manier gedaan en daarvoor heb ik hem ook al gefeliciteerd. De burgemeester zegt dat het voor hem nu ook een afgesloten hoofdstuk is.

In welke mate is het Agentschap Integratie en Inburgering betrokken? Sinds 1 maart 2022 zijn asielzoekers geen doelgroep meer van het inburgeringsbeleid. We hebben dat ook zo expliciet niet gewild. We zeggen dat mensen die nog geen erkenning hebben gekregen, nog geen deel kunnen uitmaken van het integratie- of inburgeringsbeleid. Het is pas wanneer asielzoekers erkend worden dat ze doelgroep worden. Dat heeft natuurlijk een sterke impact, want u mag niet vergeten dat slechts 43 procent van de asielzoekers ook daadwerkelijk erkend wordt. Vroeger werden mensen ingeburgerd die nadien eigenlijk niet erkend werden. Daar zijn we mee gestopt. We hebben geen band meer met die mensen vanuit het beleid.

De instroom wordt momenteel nauwgezet gemonitord. De doorstroomtijd tussen de aanmelding als asielzoeker en de beslissing bedraagt meer dan een jaar. Het is dus aan ons om goed te monitoren en voor te bereiden. Dat betekent dat er gemiddeld ongeveer een jaar is tussen het moment dat mensen binnenstromen en het moment dat ze bij ons terechtkomen. Ik kan zeggen dat het Agentschap Integratie en Inburgering op dit moment voorbereid is op een grote toename. Zodra ze een stijging merken, grijpen ze in en zetten ze extra personeel in. Die middelen zijn binnen de huidige budgetten voorzien.

U vraagt hoe ik reageer op de kritiek van onder andere partijen uit de Federale Regering. Het is voor alle duidelijkheid niet mijn bevoegdheid om de asielopvang te regelen. Ik zou nu stoere dingen kunnen zeggen, maar ik ga dat niet doen. Het is niet mijn bevoegdheid om asielopvang te regelen. Het is wel mijn bevoegdheid om de inburgering te voorzien van hen die erkend worden.

Het is evident ook mijn verantwoordelijkheid om burgemeesters bij te staan wanneer zij ondersteuning behoeven. Zeker in het geval van mensen die in hun gemeente aankomen in het kader van opvangproblematiek rond asiel, is zo'n ondersteuning door heel veel burgemeesters ook daadwerkelijk gewenst. Daarom hebben we ook die verbindingsofficieren geïnstalleerd die ook die burgemeesters kunnen bijstaan en we hebben diezelfde aanpak ook toegepast op Sint-Pieters-Leeuw.

We hebben een aanbod gedaan om de burgemeester van Sint-Pieters-Leeuw te ondersteunen bij alle praktische en organisatorische zaken die op zo'n moment acuut zijn.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, ik hoor natuurlijk graag dat de heer Vervoort zich bij u en de burgemeester heeft verontschuldigd. Terecht natuurlijk.

Ik blijf toch wat op mijn honger zitten. Wat is er nog meer besproken? Wat hebt u hem nog gezegd en gevraagd? Ik wil nog eens aandringen op een verklaring hiervoor. Er moet toch iets zijn geweest, minister, dat hij aan u heeft gezegd waarom dit zo chaotisch is verlopen? Misschien kunt u daarop een antwoord formuleren om dit in de toekomst te vermijden.

In het verleden – we hebben er vaker debatten over gevoerd – werden inwoners van gemeenten plots geconfronteerd met een asielcentrum. Die zijn het daar vaak – of een groot deel toch – niet mee eens. U hebt altijd aangestuurd – en ik steun u daarin, minister – op betere en snellere communicatie, zodat mensen niet voor voldongen feiten komen te staan. Dit is daar opnieuw een voorbeeld van, hoe het niet moet.

Minister, hoe denkt u dit in de toekomst te voorkomen? Dit is voor niemand goed, niet voor de asielzoekers zelf, zeker niet voor de inwoners, niet voor de hoteleigenaar. Ik neem aan dat het gesprek tussen u en minister Vervoort langer dan één minuut heeft geduurd, dus graag wat meer toelichting.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, ik denk inderdaad dat de reacties op heel het gedoe genoeg zeggen. Het was complete absolute chaos. Eigenlijk – het spijt me om dat te moeten zeggen, ik zou het ook liever anders zien – is dat typisch voor de manier waarop de Vivaldiregering de hele migratie- en opvangcrisis aanpakt. Er staan nog altijd tentjes in het Brusselse. De aanpak van de situatie in de Paleizenstraat heeft maanden aangesleept en is uiteindelijk geëindigd in een toestand waarin de burgemeester helemaal niet op de hoogte was van het feit dat zoveel mensen richting zijn gemeente kwamen.

Het moet eigenlijk wel gezegd worden: onze dank en steun aan de burgemeester van Sint-Pieters-Leeuw, die dit allemaal heel professioneel heeft aangepakt. Hij heeft het hoofd koel gehouden. Hij heeft dat onmiddellijk, ondanks de manier waarop dit is gebeurd, allemaal zo goed mogelijk proberen te managen. Dat is wat enorm ontbreekt vanuit Brussel, vanuit de Federale Regering: de situatie is gewoon ongecontroleerd en wordt totaal niet gemanaged. Dat is een groot groot verschil met de manier waarop de lokale burgemeester nu heeft geprobeerd dit zo goed mogelijk aan te pakken.

Minister, ik kan de frustratie die u hebt geuit, toen u het nieuws bracht, enorm goed begrijpen. U zet sterk in op communicatie, u hebt voorzien in de verbindingsambtenaar. U legt altijd de klemtoon op het feit dat dit niet uw bevoegdheid is. Ik ben daar volledig mee akkoord. Dit is volledig de bevoegdheid van de federale overheid om die communicatie dan ook te doen met de lokale besturen. Ik begrijp echt niet waarom dat niet gebeurd is. Ik vind het goed dat u dan hebt ingegrepen. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Nog een minuutje, voorzitter. Het huidige migratiebeleid werkt niet meer. Er zijn steeds meer landen van de Europese Unie die daarvan overtuigd zijn. Het is nu uw premier die daar iets aan kan doen, die ook dat signaal kan geven. Dat komt er

nog altijd niet. Dat is ten koste van onze lokale besturen, ons lokaal woningbeleid en alles wat daarmee te maken heeft. Zeer jammer dat dit nog steeds niet gebeurt.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (cd&v): Laat me eerst en vooral nog eens zeggen dat het overbrengen van mensen zeer precair is. Voor een Vlaamse gemeente kan dat niet. Het heeft niet alleen een grote impact op de lokale besturen en gemeenschap, maar vooral op de mensen zelf. Daarnaast is het duidelijk dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest bevoegd is voor de bewoners van de Paleizenstraat. Staatssecretaris De Moor heeft in de lijn van de minister ook betreurd dat er geen overleg is geweest met de burgemeester van Sint-Pieters-Leeuw. Geen enkele communicatie was er.

Toch wil ik ook nog even onderstrepen dat we met een enorme asielcrisis zitten. Ik geef de cijfers nog even mee. In 2022 werden er 37.000 verzoeken om internationale bescherming geregistreerd in België. Dat is 40 procent meer dan in 2021. Op één jaar tijd, van begin 2022 tot nu, is het opvangnetwerk met vierduizend plaatsen uitgebreid, toch is het nog altijd verzadigd. Dat is op zich niet voldoende. Het is ongelooflijk hoeveel werk je moet leveren in deze tijd.

Wat gebeurt is, kan dus niet. In het kader van noodopvang mensen gewoon over de taalgrens zetten en denken dat het probleem daarmee opgelost is ... Dat is geenszins het geval voor die mensen, voor de lokale besturen en gemeenschappen. Ik hoop dat u echt garanties hebt dat dat niet meer gebeurt.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw De Vreese, het is natuurlijk niet mijn premier. Hij bindt ons: het is onze premier.

Eerst en vooral, wat de oorzaak ook is, dit kan voor mij niet. Is de oorzaak de chaos bij de ontruiming in de Paleizenstraat? Ik heb met mijn ogen als burgemeester verbijsterd zitten kijken naar de organisatie. De mensen kregen een bandje, dat wekt de indruk dat ze een dag later de lotto kunnen winnen, vanuit hun perspectief. De kans om ergens ondergebracht te worden, steunde enkel op dat blauwe bandje. Ik zou ook zo'n blauw bandje willen in die situatie. Dat is allemaal heel menselijk, dat zijn menselijke drama's. Mensen die in een precaire situatie zitten, wat ook de oorzaak kan zijn, het blijven mensen. Als je de kans krijgt om op zo'n bus te geraken, dan probeer je dat. Velen van ons, in zo'n situatie, zouden dat waarschijnlijk doen.

Wat ook de oorzaak is, wat ook de reden is, het is gewoon niet aanvaardbaar dat men een gemeente confronteert met een bus vol asielzoekers zonder de burgemeester op voorhand op een degelijke manier te informeren. Eigenlijk, mijn reactie op de verantwoordelijken, mijnheer Van Rooy, is dat ik hun uitleg gewoon niet nodig heb. Ze moeten dat gewoon niet doen, mensen van het ene naar het andere gewest overbrengen. Ik vind dat trouwens altijd zo. Het is niet aan een burgemeester om te zeggen dat hij met een probleem zit, of die mensen nu dakloos zijn of het zijn mensen zonder papieren of het zijn asielzoekers, en dat hij die mensen naar een buurgemeente brengt. Dat gaat niet, dat kan een burgemeester niet. Het ene gewest kan dat ook niet naar een ander gewest.

Ik besef heel goed dat grootstedelijke problemen heel anders zijn dan problemen in een centrum van een kleine gemeente. De Brusselse uitdagingen zijn immens, daar moeten we niet flauw over doen. Dat is in elke grootstad zo. Ik ben dit weekend in Amsterdam geweest, ook daar wordt men geconfronteerd met dingen die niet zo gemakkelijk te managen zijn. Dat moet men niet minimaliseren. De uitda-

gingen in een grootstad zijn groot. Maar wat men niet doet, is de problemen exporteren naar een ander gewest of naar een andere gemeente. Mijn verbindingsambtenaren kunnen daar ook niet voor worden gebruikt. Dit kan niet.

Er zijn verschillende manieren om dit aan te pakken. Ik zie zo direct twee manieren waarop de federale overheid beslissingen kan/wil nemen die impact hebben op een lokaal bestuur. Eén, er zijn opvangplaatsen nodig en de federale overheid kan in een bepaalde gemeente opvangplaatsen creëren. Zij kan dat doen, daarover zijn afspraken gemaakt met de voorganger van mevrouw De Moor, toenmalig staatssecretaris Mahdi. De gemeente zou op voorhand gecontacteerd worden. De staatssecretaris heeft dat toen altijd gedaan. Hij deed dat altijd opdat Vlaanderen de verbindingsambtenaar in stelling zou kunnen brengen. Die kon de burgemeester op voorhand ondersteunen. Dat gebeurde minstens een aantal dagen op voorhand. Dat is de methode waarop men dat moet doen.

Twee, de minister van Justitie kan ergens een gevangenis of detentiecentrum openen. Dat is ook een federale beslissing met een impact op een lokaal bestuur. Ook vanuit die logica moet de minister van Justitie de hoffelijkheid hebben om de burgemeester te raadplegen, en wellicht ook mij als minister van Binnenlands Bestuur. Hij kan aanklaarten dat het niet gemakkelijk wordt maar dat hij zijn verantwoordelijkheid neemt. Wat niet kan, is mensen doorsturen naar een andere deelstaat.

Bovendien gaat het over een mengeling van mensen. Het gaat om mensen zonder papieren of verblijfsvergunning; mensen met papieren maar dakloos, legaal maar in de rand van de samenleving terechtgekomen door wat voor problemen dan ook, trauma's of ontsporing in het eigen leven, moeilijkheden; en mensen in een asielprocedure die geen bed of brood hebben gekregen. Dat is een cocktail en dat is niet gemakkelijk te managen.

Vanuit mijn verantwoordelijkheid zijn er contacten geweest, mijnheer Van Rooy. We zijn geen koffie gaan drinken, maar er is een duidelijke brief verstuurd naar de heer Vervoort, en daarna zijn er vooral contacten tussen de kabinetschefs geweest, die daarover hebben overlegd. Ze hebben de boodschap heel duidelijk gemaakt. De minister-president aanvaardt die boodschap. We hebben hem gevraagd om dat te herstellen en hij heeft dat ondertussen gedaan. Die boodschap is ook aan de burgemeester overgemaakt. Dat is opgelost op een relatief korte termijn. Ik vind dat dit op relatief korte termijn is rechtgezet. Maar het had niet mogen gebeuren. Dat is mijn houding.

Hoe we asielproblemen moeten aanpakken en migratiestromen onder controle moeten brengen, wil ik gerust met u op café of in een besloten of een meer open vergadering bespreken. Dat valt buiten mijn bevoegdheid, dat kan ik niet als minister van Inburgering. Dat wil ik op andere plaatsen, aangenamer of minder aangenamer, uitvoerig doen.

De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Dat blauwe bandje, de kleur is misschien niet toevallig, het is de kleur van de liberalen. Het is het gevolg van decennialang chaotisch liberaal beleid op zowat alle niveaus in dit land.

U zegt dat wat de oorzaak ook is, het gewoon niet kan. Dat stelt me natuurlijk helemaal niet gerust over de toekomst. Ik vrees, en u, denk ik, met mij, dat dit niet de laatste keer was dat zoiets gebeurde. Ik heb deze vraag al herhaaldelijke keren gesteld, maar nooit een antwoord gekregen, maar wanneer is het eindelijk genoeg? Wanneer is vol effectief ook vol? Wanneer is onze sociale, culturele, financiële – er gaat nu meer dan 700 miljoen euro naar asielopvang, naar Fedasil – reserve uitgeput? Wanneer beseffen de politici – niet in de laatste plaats die van

Open Vld – eindelijk dat onze draagkracht allang overschreden is? We zitten nu met twee- tot drieduizend asielaanvragen per maand. Dat zijn er dertig- tot veertigduizend per jaar. U weet ook dat eens ze hier binnen zijn, men ze nauwelijks nog buiten krijgt. Van de 60 procent die niet wordt erkend, blijft het gros gewoon op ons grondgebied. Dat is een wond die blijft etteren en daar zullen wij, zult u als minister van Lokale Bestuur, de komende jaren in toenemende mate mee worden geconfronteerd, altijd in negatieve zin, zoals nu is gebeurd. Ik kan dat alleen maar betreuren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de conceptnota over de bijsturing van de reglementering betreffende de toegankelijkheid van openbare gebouwen – 1686 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijk

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Tijd voor een vrolijke noot, zou ik zeggen, want voor u zit een zeer tevreden man. Mijn respect en bewondering voor u op het vlak van inclusie is de voorbije weken alleen maar gestegen. Ik wijs naar de minister, hé, ook naar de norse kabinetschef, maar vooral naar de minister.

Dat heeft te maken met een besluit op de ministerraad: op 18 februari is de conceptnota over de bijsturing van de reglementering van de toegankelijkheid van openbare gebouwen – het is een lange naam – goedgekeurd. Kort samengevat zorgt die conceptnota eigenlijk voor een heel nieuw systeem om ervoor te zorgen dat in die openbare gebouwen – dat zijn cafés, restaurants, hotels, overal waar je publiek binnen kunt, zeg maar – die toegankelijkheid eindelijk gerealiseerd wordt. Iets minder dan een jaar geleden zaten we hier ook in deze commissie om een resolutie te bespreken. Die resolutie volgde dan weer uit een hoorzitting die we gehad hebben met Inter, het Vlaams expertisecentrum toegankelijkheid, een heel onderzoek waaruit bleek dat de huidige reglementering eigenlijk niet voldeed en dat daar veel mankementen aan waren. We hebben die resolutie goedgekeurd, we hebben de regering gezegd om daar iets aan te doen, dat we aan een systeem van accreditatie dachten, waarbij we zorgen dat experts dat kunnen beoordelen en dat mensen in de praktijk meer opties hebben om die toegankelijkheid bij te sturen als blijkt dat die regels wat te star of te moeilijk in de praktijk om te zetten zijn.

Eigenlijk staat punt voor punt van die resolutie nu in de conceptnota. Er staat in wat we gaan doen: een heel nieuw systeem van accreditatie, van een toegankelijkheidstoets, versterking van Inter, ook een aantal zaken rond de bijsturing van de huidige stedenbouwkundige verordening. Ik denk dat dat een zeer goede zaak is, want dat is uiteraard exact wat wij als parlement gevraagd hebben. Als het parlement het vraagt en het wordt gerealiseerd, is dat natuurlijk altijd zeer fijn.

Ik heb nog een aantal vragen daarover, minister. Het is eerder een beetje naar de toekomst kijken, hoe u daar nu concreet mee aan de slag gaat nu de conceptnota is goedgekeurd. Ik begrijp dat u misschien nog niet op alles in detail kunt antwoorden. Het heeft natuurlijk tijd nodig om een en ander te implementeren en ook in nieuwe reglementering te gieten. Maar ik stel maar een aantal vragen en u kunt zelf zien in hoeverre u kunt antwoorden.

Ten eerste, algemeen, die toegankelijkheidstoets is heel belangrijk. Hoe ziet u dat in de praktijk verwezenlijkt? Hoe ziet u dat systeem van die experts? Dat zouden

dan architecten zijn die geaccrediteerd worden, die een soort van erkenning krijgen door Inter, het toegankelijkheidsbureau van Vlaanderen. Ziet u dat echt zoals het EPC-systeem (energieprestatiecertificaat), zeg maar, of hebt u er al verdere ideeën over hoe dat in de praktijk gaat zijn?

Welke timing voorziet u grosso modo voor we de eerste toegankelijkheidstoetsen kunnen zien?

Expertisecentrum Inter zal nog altijd een zeer belangrijke taak krijgen. Zij zullen niet voor elke accreditatie instaan natuurlijk, want dat zou een heel zware workload zijn, maar zij moeten wel dat systeem van die toegankelijkheidstoetsen begeleiden, ook de normering vastleggen, die accreditaties uitdelen. Denkt u dat Inter daarvoor versterkt moet worden? Er is ook een extra budget voorzien momenteel. Zal dat volstaan of hoe ziet u de rol van Inter verder evolueren?

Hoe ziet u de rol van de geaccrediteerde verslaggevers precies? Kunnen dat enkel architecten zijn, of kunnen dat ook mensen zijn die speciale interesse hebben voor toegankelijkheid en zich daar verder in willen specialiseren?

Ook heel belangrijk is de rol van lokale besturen. Die staan momenteel al in om de stedenbouwkundige verordening na te gaan. U weet dat dat in de praktijk problematisch is. Hoe gaan die nu verder met het nieuwe systeem van de toegankelijkheidstoets?

Het is natuurlijk belangrijk om te weten dat die stedenbouwkundige verordening op zich wel blijft bestaan. Het normerend kader blijft bestaan. Maar hoe gaat dat verzoend worden met de toegankelijkheidstoets? Het is wel belangrijk dat die toegankelijkheidstoets een zekere rechtszekerheid gaat behouden. Maar u wilt dat ook verzoenen – dat vind ik heel goed in de conceptnota – met een zekere mate van flexibiliteit. Dat is een heel goed uitgangspunt. Dat wil zeggen dat, als je niet tot in de details van de regels kunt voldoen, we misschien een alternatieve oplossing gaan zoeken die misschien ook voldoet en die de toegankelijkheid wel in de praktijk kan omzetten. Maar het moet natuurlijk rechtszeker zijn. Ik vroeg mij dus af hoe die stedenbouwkundige verordening dan gaat blijven bestaan met de toegankelijkheidstoets.

De zevende vraag is eigenlijk een vrijgeleide voor u om verder te praten over hoe dat verder past in uw inclusieplannen in de toekomst, welke plannen u nog hebt voor verdere toegankelijkheidsverbeteringen.

Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Vande Reyde, het is positief dat u de minister een vrijgeleide geeft om zijn plannen te ontplooien. Wij gaan met heel veel aandacht luisteren. *(Opmerkingen)*

Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Eerst en vooral mijnheer Vande Reyde, dank u wel voor de vraagstelling. Ik weet dat u zelf heel sterk gemotiveerd en geëngageerd bent in het dossier van inclusie en dat u natuurlijk ook met andere collega's van andere politieke partijen in dit parlement het voortouw neemt ter zake. Ik kan dat enorm waarderen. Dat heeft ook geleid tot een resolutie vanuit het parlement. Onder meer door uw inzet – niet alleen de uwe – is er iets tot stand gekomen. Ik ben ook blij dat we daar dan ook een vervolg aan kunnen breien vanuit de regering. Ik heb dat kunnen doen in heel goede samenwerking met minister Demir.

Om nog even het waarom te schetsen: uit een evaluatiestudie op basis van de huidige regelgeving bleek dat bij een steekproef van 147 dossiers er slechts negen

dossiers waren die de toegankelijkheidsregels correct hadden toegepast in de bouwplannen. Na uitvoering bleek geen enkel gebouw volledig toegankelijk te zijn. Dat is natuurlijk een heel slecht rapport. Uit de evaluatie bleek ook dat zowel ontwerpers als omgevingsambtenaren, de ambtenaren die lokaal oordelen over bouwvergunningen, onvoldoende mee zijn met die regelgeving. We moesten daar iets aan doen. De resolutie die in het parlement goedgekeurd werd, mede door u, heeft daar een oplossing voor voorgesteld en die omarmen we.

Nu die conceptnota door de Vlaamse Regering goedgekeurd is, gaan we aan de slag met de verdere operationele uitwerking. De nieuwe procedure bepaalt dat bij elke omgevingsaanvraag voor een publiek toegankelijk gebouw, een toegankelijkheidsverslag moet worden toegevoegd. Publiek toegankelijke gebouwen zijn niet alleen overheidsgebouwen. Dat zijn ook een heleboel andere gebouwen. Denk aan cafés, apotheken, winkels, artspraktijken. Doordat een erkend verslaggever betrokken wordt voor de vergunningsaanvraag, wordt vroeger in het ontwerpproces de aandacht op toegankelijkheid gevestigd. Men heeft deze morgen zelf op de radio de vergelijking gemaakt met EPC-regelgeving. Dat is inderdaad een goede vergelijking.

Deze nieuwe procedure heeft een decretale grond. We voorzien daarvoor wijzigingen aan het Gelijkekansendecreet en het machtigingsdecreet van Inter. Daarnaast wordt de toegankelijkheidsverordening zelf aangepast via een besluit van de Vlaamse Regering (BVR). Hierin zullen de details van de nieuwe procedure worden ingeschreven, alsook het toepassingsgebied en de specifieke toegankelijkheidsnormen. Deze twee trajecten willen we deze legislatuur afronden, zodat dat helemaal klaar is. U weet dat we het toepassingsgebied gaan verruimen. Vroeger was er een vrijstelling voor minder dan 150 vierkante meter. Vandaag gaat dat daar mee onder vallen.

Wat betreft de rol van Inter: het expertisecentrum Inter heeft inderdaad een belangrijke taak binnen de nieuwe procedure. Het zal enerzijds instaan voor het opleiden en het erkennen van de verslaggevers. Daarnaast zorgt Inter voor de adviezen wanneer een vergunningsaanvrager wil afwijken van de toegankelijkheidseisen. Dat is inderdaad een belangrijke meerwaarde. Alleen moet dat binnen een goed kader gebeuren, zodat men niet te gemakkelijk kan afwijken. Dat moet binnen een afwegingskader gebeuren.

Wat betreft de rol van de lokale besturen: het blijft de vergunningverlenende overheid die finaal de bouwplannen moet af- of goedkeuren. Zij zullen nu in hun taak ondersteund worden door de toegankelijkheidsverslaggever, die de nodige expertise heeft. Lokale besturen kunnen zelf ook steeds advies inwinnen bij Inter.

Dan kom ik bij de vraag over het evenwicht tussen de regelgeving en de praktijk. In de nieuwe regelgeving komt er meer ruimte voor pragmatiek. In die gevallen waarbij de aanvrager van een vergunning wil afwijken van de vooropgestelde toegankelijkheidseisen, moet er een verplicht afwijkingsadvies bij Inter worden aangevraagd. Inter maakt dan de inschatting of de afwijkingsvraag terecht is, of dat er binnen de gegeven context toch nog enkele verbeteringen op het vlak van toegankelijkheid mogelijk zijn. Dit advies wordt toegevoegd aan het toegankelijkheidsverslag. Dit advies van Inter is niet bindend, maar het zal de omgevingsambtenaar ondersteunen in zijn of haar beoordeling. De beoordeling van de afwijkingsaanvragen door Inter gebeurt op basis van formele, publiek consulteerbare afwegingskaders. Dat zal dus publiek toegankelijk zijn en men kan daarop beoordelen.

Tot slot, deze aanpassing van de toegankelijkheidsverordening past binnen onze bredere aanpak voor inclusie van personen met een handicap. Het is fundamenteel dat mensen met een handicap volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving, dat ze, met andere woorden, vrijer kunnen zijn. We willen alle mogelijke drempels

wegnemen om die vrijheid te optimaliseren. Een toegankelijke omgeving, toegankelijke gebouwen zijn essentieel voor mensen met een beperking, maar ze zijn tegelijk voordelig voor andere groepen in de samenleving, zoals ouderen of mensen met kinderen.

Ik geef nog enkele interessante cijfers. Op basis van het aantal vergunningsaanvragen in 2019 – want we zijn ook eens gaan kijken welk volume aan werk dat gaat betekenen voor Inter of de vergunningsambtenaren – zou het aandeel vergunningsaanvragen dat onder het toepassingsgebied valt in Vlaanderen, de totaliteit van Vlaanderen, 7053 bedragen. Dit is een inschatting op basis van een steekproef bij dertien lokale besturen die we dan geëxtrapoleerd hebben. Het aantal afwijkingsaanvragen bij Inter wordt momenteel geschat op tweeduizend per jaar. Dat zijn toch wel serieuze volumes, maar nog wel behapbaar. Als we dat goed organiseren, moet dat mogelijk zijn. Ik denk dat we daarmee stapsgewijs een verbetering krijgen van de toegankelijkheid in Vlaanderen. Dit is een structurele maatregel, zoals de resolutie ook beoogde, waarbij we weten dat niet van vandaag op morgen alle problemen opgelost gaan zijn, maar waarmee we wel gradueel een zichtbare verbetering gaan kunnen realiseren voor mensen die vandaag de dag om welke reden dan ook wat beperkt zijn in hun vrijheid.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ja, ik word goedgezinder met de minuut. Het is inderdaad zo dat ik daar persoonlijk een bijzondere affiniteit mee heb, omwille van mensen in mijn directe omgeving. Maar ik heb ook al van veel collega's – inclusief de voorzitter – gelijkaardige verhalen gehoord, dus het is een onderwerp dat ons allemaal aanbelangt. Het gaat uiteindelijk niet zozeer over mij, maar wel over een grote groep van mensen. Ongeveer 10 tot 20 procent van de bevolking wordt daar eigenlijk dagelijks mee geconfronteerd – ondervindt een beperking op zijn of haar vrijheid door die slechte toegankelijkheid – en zal nu een directe impact voelen.

Zoals u terecht aanhaalt: goede toegankelijkheid is niet alleen een goede zaak voor mensen die een specifieke beperking hebben of die moeilijk ter been zijn. Het is een goede zaak voor iedereen. Een omgeving waarin je je intuïtief, logisch kunt bewegen: we voelen allemaal dat dat een goede zaak is als we eens ergens op een vreemde plek zijn – of je nu een beperking hebt of niet. Ook als je met een kinderwagen of zo rondrijdt, ondervind je al snel hoe dat de zaak kan bemoeilijken of vergemakkelijken.

Ik ben heel tevreden met uw antwoorden. De timing, deze legislatuur nog, dat horen we altijd graag. Wie nog durft te beweren dat deze Vlaamse Regering geen beslissingen maakt, is duidelijk fout. En vooral ook het systeem van afwijkende aanvragen: dat gaan de moeilijke gevallen zijn, het is heel goed dat jullie daar ook al wat onderzoek naar gedaan hebben. Ongeveer tweeduizend, dat klinkt veel, hoe gaat dat in de praktijk werken? Dat is nog af te wachten, maar het is alvast goed dat daar een inschatting van gemaakt is. Het gaat inderdaad de bedoeling zijn om daar niet zozeer een logge, administratieve procedure van te maken. Diegenen die bouwen, moeten snel een antwoord krijgen op wat ze kunnen aanpassen en hoe die toegankelijkheid in de praktijk kan gebeuren, zonder dat daar onnoemelijk veel kosten aan gedaan moeten worden.

Het is trouwens vaak beter om die toegankelijkheidsnormen toe te passen bij nieuwbouw of bij renovatie, eerder dan dat je achteraf heel dure aanpassingen moet doen. Dat zie je ook vaak bij gebouwen in mijn eigen stad. Dan staat er ergens een lift die daar eigenlijk totaal niet zou moeten staan, omdat men in het begin misschien wat te weinig aandacht aan toegankelijkheid had gegeven.

Ik heb misschien nog een heel kleine suggestie. Ik zal geen beleidsintenties vragen, maar wel om meer best practices te delen. Ik denk dat we toegankelijkheid nog meer moeten inpeperen bij de opleidingen van architecten of alles wat met de bouw te maken heeft – dat is misschien het domein van uw collega Weyts ook. Dat zal het proces van die uiteindelijke toegankelijkheidstoets ook vergemakkelijken. Dat maakt misschien ook deel uit van de verdere plannen: hoe meer best practices we kunnen delen, hoe beter die toegankelijkheid nog in de harten en geesten zit. Maar wat u nu al hebt gedaan, is zeker al een ferme stap.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, collega Vande Reyde, ik kom ook graag even tussen op deze vraag. Ook ik ben vandaag een zeer tevreden parlements lid. Ik ben ook positief dat jullie als Vlaamse Regering aan de slag zijn gegaan met de resolutie die ik ongeveer een jaar geleden samen met collega Vande Reyde en collega Rombouts heb opgesteld en die we goedgekeurd hebben in dit huis. Ik denk dat het inderdaad een mooi voorbeeld is van samenwerking tussen twee ministers – u haalde het zelf al aan –, de goede samenwerking tussen uzelf en minister Demir. Alleen maar lof en tevredenheid daarvoor. Ik denk dat niemand tegen meer toegankelijkheid kan zijn. Het is een maatschappij, een welvaartstaat, de dag van vandaag waardig om daar echt aandacht voor te hebben en alle mensen te laten meetellen.

Ik heb die conceptnota een beetje bekeken met een lokale bril en ik heb daarbij toch wel enkele vragen, minister. U haalde zelf al aan dat de omgevingsambtenaren nu al bevoegd zijn om die toegankelijkheidsverordening toe te passen. Wordt er ook nog initiatief genomen om die expertise bij die omgevingsambtenaren en ook bij de handhavers te verbeteren? En zo ja, wat zou dat dan inhouden?

Dan, over de toegankelijkheidsverslaggever, de geaccrediteerde verslaggever: ik denk dat dat goed is en dat het de bedoeling is dat er al op de tekentafel rekening mee gehouden wordt. Als toegankelijkheid al in het ontwerp wordt meegenomen, kun je de beste resultaten boeken. Het is ook de meest logische en dikwijls ook goedkoopste manier om die toegankelijkheid te realiseren. Maar mag ik hieruit concluderen dat eigenlijk een omgevingsambtenaar die het dossier moet behandelen eens het ingediend is, zelf nooit als toegankelijkheidsverslaggever mag optreden? Het is – denk ik – toch de bedoeling dat dat vooraf gebeurt door een externe bron en dat dat bij het dossier zit?

Collega Vande Reyde maakte de allusie op het onderwijs, om daar in de opleiding van architecten meer aandacht voor te hebben. Ik denk dat dat een goede zaak zou zijn, dat daar inderdaad al op de tekentafel aandacht voor is. Op die manier zou die toegankelijkheidsaccreditatie bijna een formaliteit kunnen zijn. Ik denk dat dat een mooi streven zou zijn.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck, mag ik vragen om af te ronden?

Inez De Coninck (N-VA): Ik ga afronden, ik had nog één korte vraag. Het gaat ook over Inter in de nota. Als er een klacht over toegankelijkheid komt, kan Inter optreden, kan het komen kijken en melding maken. Werd ook de piste onderzocht om medewerkers van Inter als handhavingsambtenaren te laten optreden?

Dat was mijn laatste vraag.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Dan kan ik alleen maar tevreden zijn als ik zie welk gevolg er al gegeven is aan de resolutie die we vorig jaar hebben ingediend. Dank u wel, collega Vande Reyde, om hier blijvend aandacht voor te hebben en u,

minister, voor al uw inspanningen, want het gaat inderdaad om een grote groep in onze samenleving, niet alleen maar die mensen met hun handicap zelf maar ook ouderen, gezinnen die een kinderwagen voortduwen of mensen die tijdelijk slecht ter been zijn. Ik denk dat dat ongeveer 10 procent van de bevolking is.

Ik heb nog wel een aantal bijkomende vragen die nog niet behandeld zijn. Ten eerste, minister, zal ook worden nagegaan op welke manier die toegankelijkheidsverordening ook van toepassing zal kunnen worden gemaakt op gebouwen die niet gevat zijn door die verordening? In de conceptnota wordt zo bijvoorbeeld verwezen naar winkels, apothekers, bakkers, tandartsen. Het lijkt me heel relevant dat die ook toegankelijk zijn voor iedereen. Vandaar mijn vraag, minister. Hoe zal er verder worden nagegaan hoe dergelijke gebouwen wel onder dit toepassingsgebied kunnen komen?

Een tweede vraag betreft de controle. De conceptnota beveelt aan dat de vergunningverlenende overheid in elke vergunning verwijst naar de toegankelijkheidsregelgeving en vraagt om de naleving van die verordening als specifieke voorwaarde in de vergunning op te nemen. Hoe zult of kunt u ervoor zorgen dat die aanbeveling ook effectief concrete gestalte zal krijgen en dat die dus effectief in de vergunningen zal worden opgenomen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik heb twee vaststellingen. Ik heb daarjuist de heer Vande Reyde bedankt. Ik wil natuurlijk ook de heer Van de Wauwer, mevrouw De Coninck en de heer Van Miert bedanken. Dat zijn de mensen die hier zijn van diegenen die mee het initiatief hebben genomen voor de resolutie, samen met mevrouw Rombouts en de heer Gryffroy.

Ten tweede stel ik een grote blijdschap en eensgezindheid vast binnen de drie meerderheidspartijen. Dat geeft hoop op een volgend akkoord en wie weet wordt dit misschien de wegbereider van het volgende akkoord, als het op dezelfde manier zou kunnen. Wij bewijzen hier dat het kan. Het signaal dat wij hier vanuit de Commissie voor Binnenlands Bestuur geven aan de rest van onze meerderheid is dat samenwerken loont en positief kan zijn. Ik vind dat heel warm en hoopvol. Laat mij dat toch even meegeven.

De voorzitter: Wij gaan dat dossier niet naar hier brengen. *(Gelach)*

Minister Bart Somers: We kunnen dat dossier misschien naar hier brengen. Ik denk dat wij dat met een beetje goede wil op één sessie opgelost krijgen. We gaan zelfs de oppositie zover krijgen dat ze meedoen of zich minstens onthouden. Dat lukt ons toch af en toe. Dat kan een stap in de goede richting zijn; maar alle gekheid op een stokje.

Welke elementen kunnen nog nuttig zijn? Inter gaat opleidingen geven voor die nieuwe geaccrediteerde mensen. Vandaag kunnen omgevingsambtenaren wanneer ze vragen hebben, ook terecht bij Inter. Ik zou voorstellen dat Inter ook de volgende jaren onze omgevingsambtenaren verder bijschoolt.

Ten tweede, als er ongeveer tweeduizend afwijkingen zijn, komen die allemaal bij Inter, die ze moet toestaan. Zij gaan dus een heel mooi overzicht hebben van de manier waarop men regels toepast. Dat wordt een 'working process', een leerproces. Uit die casussen gaan misschien opnieuw regels of een aanpak kunnen groeien. Dat zijn reflectiemomenten waarmee je altijd maar verder kunt leren wat kan en wat niet kan. Inter en de kennis die ze opdoen, kunnen ook een belangrijk instrument worden om ter zake verder te groeien.

Inter gaat verder naast die tweeduizend dossiers ook steekproeven op het terrein doen om te kijken of de adviezen van die ambtenaren wel gevolgd worden, of die attesten ook resulteren in een correcte bouwaanvraag en de goedkeuring ervan in een gebouw dat beantwoordt aan die regels. Ik denk dat Inter ter zake ook vaststellingen moet kunnen doen. Of het zover moet gaan dat ze zelf moet kunnen optreden, is een interessante vraag die ik meeneem, maar ze moet minstens toch vaststellingen doen. Het zijn bouw misdrijven als je anders bouwt dan de bouwvergunning toelaat en daar kan potentieel ook nog tegen worden opgetreden.

Mijnheer Van de Wauwer, waar we hier vandaag over spreken, geldt voor publiek toegankelijke gebouwen. De bakker en de slager vallen daar dus onder vandaag de dag, niet alleen de sporthal of het gemeentehuis. Het is eigenlijk al een heel breed scala aan gebouwen, want alle gebouwen die toegankelijk zijn, vallen daaronder. We hebben onze regelgeving verbreed, niet alleen door te zeggen dat ook gebouwen onder de 150 vierkante meter eronder vallen, maar ook ... Tot nu toe was de regel zo dat bij een publiek toegankelijk gebouw met op het gelijkvloers de winkel en op de eerste verdieping het kantoor waar mensen werkten, de definitie van publiektoegankelijk gebouw alleen maar sloeg op het gelijkvloers. Wij hebben gezegd dat het uitgebreid moet worden naar daar waar er werknemers zitten. Die werknemers hebben misschien ook een beperking. Zij moeten dus ook onder deze regelgeving vallen. De scope is dus verbreed en is volgens mij in dezen dus voldoende breed geworden.

Wat de laatste vraag over architectuur- en interieuropleidingen, opleidingen burgerlijk interieur betreft: we zijn met Inter alle opleidingen in Vlaanderen waar men architectuur geeft of aanverwante opleidingen aan het laten aanvaarden dat ook het concept Universal Design onderdeel uitmaakt van de opleidingscyclus. Dat betekent met andere woorden dat mensen geconditioneerd zijn door Universal Design wanneer ze later ontwerpen. Dat is volgens mij ook een andere structurele maatregel. Als alle architecten die vandaag een opleiding volgen, kennis hebben van Universal Design, gaan ze dat bij het ontwerpen van woningen en gebouwen automatisch meenemen. Dat is ook iets wat we absoluut willen. Ik denk dat dat, als we dat ook nog deze legislatuur gedaan krijgen, een mooie tweede mijlpaal kan zijn in het meer inclusief maken van Vlaanderen. Ik hoop dat ik daarmee op de belangrijkste vragen heb geantwoord. We werken daar verder aan in goed overleg en in nauwe samenwerking met het kabinet.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Zeker en vast. Het is een heel mooi pakket waar alles in zit. Ik denk dat we de sfeer en gezelligheid naar een hoogtepunt hebben gebracht. Nu kunnen we dus weer overgaan naar collega Van Rooy.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het wokeactivisme tegen Sinterklaas en Zwarte Piet op de website van Atlas, integratie & inburgering Antwerpen – 1687 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Ik wil hier meegeven dat hierover op het einde van vorig jaar ook vragen werden gesteld. Ik heb er even over getwijfeld, gelet op het feit dat er wat zaken zijn beantwoord. Toch bleken er nog nieuwe elementen te zijn.

De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Op 6 december, de dag van Sinterklaas en Zwarte Piet, stelde ik u hierover een vraag om uitleg, minister, namelijk over woke-activisme tegen het sinterklaasfeest op de website van Atlas, integratie & inburgering Antwerpen. U hebt die vraag toen mooi gekaapt met een hele cabaretshow, die nadien ook online is gezet. Misschien kunt u dat proberen over te doen, het is een uitnodiging. *(Opmerkingen)*

U hebt er prijzen voor gekregen: Oscars, Emmy's, noem maar op.

Ik was toen deels tevreden met uw antwoord. U gaf toen aan dat u de betreffende webpagina inderdaad te verregaand vond, en dat op de website van Atlas, en ik citeer u: "een karikatuur gemaakt werd van waar we maatschappelijk mee bezig moeten zijn".

Minister, u gaf toen ook aan dat u de nodige actie zou ondernemen en Atlas zou wijzen op wat hun kerntaken wel en niet zijn. Tot daar is alles natuurlijk goed, maar in de praktijk hebben we nadien gezien dat er op de website van Atlas zo goed als niets veranderd is. Er is wel iets veranderd, maar volgens ons veel te weinig. Het lijkt er dan ook sterk op dat Atlas, dat medebevoegd is voor uw inburgeringsbeleid, toch niet zo goed naar u heeft geluisterd. Of misschien bent u te mild of te zacht geweest in uw contact met Atlas.

Ik heb u een aantal dagen later ook een schriftelijke vraag gesteld daarover. Daarop hebt u geantwoord, en ik citeer: "Binnen het integratie- en inburgeringsbeleid wordt ingezet op respect voor ieders overtuigingen en praktijken om zo te komen tot wederzijds begrip. Het doel is daarbij nooit de andere te overtuigen, maar de dialoog aan te moedigen. Belangrijk is openheid, waarbij niet veroordelend en met respect wordt gereageerd op mensen met een andere mening. Er werden wijzigingen op de webtekst aangebracht." Zo liet u mij nadien weten.

Zoals ik al zei, minister, is er op die website toch niet bijster veel veranderd. Die pagina 'Hoe organiseer ik een inclusief sinterklaasfeest?', is er nog altijd. Dat is al een slecht begin. Daar werden weliswaar enkele regels aangepast, maar als uw doel inderdaad is – zoals ik u net heb geciteerd – om "nooit de andere te overtuigen", blijft Atlas met deze webpagina, met deze passages, daarin falen. Want naast de pagina 'Hoe organiseer ik een inclusief sinterklaasfeest?' staat daar ook nog altijd de pagina – of de debatfiche, want zo noem ik het eigenlijk – 'Hoe ga ik om met het zwartepietendebat?', met daarop nog altijd de volgende zaken, ik neem er een aantal uit. Het wordt telkens een 'argument' genoemd, vandaar ook de titel 'debatfiche'. Het lijkt wel op een debatfiche van de partij Groen of zoiets.

Argument 3. "Ik vier het sinterklaasfeest en ik ben toch geen racist." En dan wordt daar door Atlas dus gezegd: "Stel je gesprekspartner gerust. Dat iemand het sinterklaasfeest viert, wil zeker niet zeggen dat hij of zij een racist is. Maak duidelijk dat het feest zelf wel racistische en koloniale invloeden heeft en geef enkele voorbeelden van referenties naar" – en voor alle duidelijkheid, dat moet 'aan' zijn – "het kolonialisme."

Argument 5. "We doen het al jaren zo. Waarom nu moeilijk doen?" En dan zegt Atlas: "Vertel je gesprekspartner dat het protest tegen de figuur van Zwarte Piet eigenlijk niets nieuws is. Al sinds 1930 is er protest rond."

Argument 6. "Mijn zwarte vriend, collega, buurman vindt het geen probleem." Ik vind dat voor alle duidelijkheid, een zeer goed argument, want zo zijn er heel veel zwarte buurmannen, vrienden en collega's. En dan zegt Atlas: "Probeer dit argument om te draaien. De meerderheid van de zwarte Belgen vindt het wel een probleem." Ik heb u toen ook gezegd dat ik niet zou weten waarop dat gebaseerd is. Is dat wel een meerderheid? Als dat de meerderheid is, is dat dan het argument

om te zeggen dat we daarmee moeten stoppen? Dat zijn natuurlijk fundamentele vragen.

Dan heb je de pagina 'Hoe kan je het sinterklaasfeest vieren in een diverse samenleving?', minister Somers. Die is ook gewoon blijven staan en daar staan dan tips voor scholen en organisaties, zoals de volgende: "Denk out of the box. 'Voor dit jaar zijn we er nog niet uit wat we willen doen voor het sinterklaasfeest', geeft Pascal aan. 'Het kan zijn dat we het feest overslaan en dit schooljaar de focus leggen op andere feestdagen. Misschien doen we dit jaar iets rond Pasen of' – u zult het kunnen raden – "het Offerfeest'." Sinterklaasfeest vervangen door het Offerfeest!

Het is voor mij dus duidelijk, minister, dat u ofwel niet duidelijk genoeg bent geweest tegen Atlas, of dat u wel duidelijk bent geweest, maar dat Atlas gewoon heeft gezegd dat ze hier en daar een woordje of zinnetje zullen schrappen en dan zal het wel goed zijn. Maar er is dus nauwelijks iets veranderd.

Vandaar, minister, mijn vragen: kunt u toelichten wat u precies aan Atlas hebt gevraagd en wat de reactie was?

Wat is uw reactie op de door mij geciteerde passages op die webpagina's? Vindt u dat die online mogen blijven staan? Bent u het daar wel mee eens, of hebt u het ook met die passages heel moeilijk, zoals u eerder hebt aangegeven? Zult u opnieuw Atlas contacteren om ervoor te zorgen dat minstens een deel van die passages die er nu nog opstaan alsnog wordt geschrapt?

Zult u bijkomende maatregelen of initiatieven nemen, minister, nu blijkt dat Atlas volhardt in de boosheid, en wat ons betreft het integratie- en inburgeringsbeleid blijft dwarsbomen door, wat ons sinterklaasfeest betreft, veroordelend te handelen en te pogen mensen met een andere mening te overtuigen? Want u hebt expliciet gezegd dat u dat niet vindt kunnen.

Tot slot, minister, cijfermatig: welke werkingssubsidie ontvangt Atlas dit jaar? Werd er sinds 1 januari 2023 door Atlas reeds een vraag ingediend voor bijkomende projectsubsidies, en zo ja, welke?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dank u wel, mijnheer Van Rooy. Eerst en vooral denk ik niet dat Groen debatfiches heeft, ik denk dat u dat met een andere partij verwacht. Tenzij dat men dat nu tegenspreekt? Op jullie debatfiches staat dat jullie niet mogen zeggen dat jullie debatfiches hebben? Grapje! (*Gelach*)

Ten tweede komt de paashaas al om de hoek kijken, maar toch nog even over Sinterklaas. Ik heb inderdaad toen in december – naast het feit dat we, zoals gewoonlijk in deze commissie, ook aangename momenten hebben – ook gezegd dat ik niet begrijp dat Atlas dat op hun website zet. Ik heb met hen contact opgenomen, zij hebben de passage die mij het meest stoorde daar wel afgehaald. Maar als u mij vraagt of ik vind dat die andere passages die daarop staan allemaal zo verstandig zijn, of dat allemaal dingen zijn waar ik achter sta, dan is dat absoluut niet zo. Ik wil daar ook heel duidelijk in zijn. Ik vind dat ook geen goede zaak.

Ik heb aan Atlas niet te dicteren wat zij moeten doen. Ik heb als minister mijn ongenoegen geuit, zoals ik dat ook heb gezegd. Daar is gevolg aan gegeven, voor mij mocht dat verder gaan, maar Atlas is natuurlijk een stedelijke vzw van de stad Antwerpen. Wij geven zelfs geen rechtstreeks geld aan Atlas, wij geven geld aan de stad Antwerpen. 15 miljoen euro voor Atlas, en het is de stad Antwerpen die het geld aan de vzw geeft. De raad van bestuur van Atlas is een spiegel van de gemeenteraad van Antwerpen. U weet dat beter dan ikzelf. Ik denk dus dat wie

daar wel rechtstreeks impact op heeft, en zo hoort het ook, de raad van bestuur is, die de spiegel is van het stadsbestuur.

Ikzelf vind dat een agentschap dat zich bezighoudt met inburgering, en samenleving en diversiteit dat thema kan aankaarten. Ze kunnen daarop wijzen dat daar discussies en spanningen rond zijn, en dat daar verschillende interpretaties mogelijk zijn, maar de manier waarop dat hier op de website wordt behandeld, zou niet de manier zijn waarop ik het doe. Ik heb dat ook laten weten aan het agentschap, het agentschap heeft daar een gevolg aan gegeven. Ik ben niet tevreden met dat gevolg, maar ik heb daarmee, denk ik, mijn verantwoordelijkheid genomen en ik wil nog eens aangeven dat ik dat eigenlijk geen goede zaak vind dat dat op die manier gebeurt. De toon die wordt gehanteerd is volgens mij aliënerend, om het juist uit te drukken.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Heel kort: u hebt zeker een punt, minister, dat dat ook op gemeentelijk niveau en in de raad van bestuur moet worden aangekaart, absoluut. Vandaar dat ik ook opnieuw wil herhalen dat ik zeer tevreden ben dat u ook met hen toch contact hebt opgenomen.

U zegt dat de meest storende passages wat u betreft zijn verdwenen. Dat heb ik natuurlijk ook gezien, maar dat doet mij toch vermoeden, minister, – en ik begrijp dat u hier niet heel het gesprek kunt of wilt reconstrueren – dat u toch te mild bent geweest, en dat u in uw gesprek met hen niet gewoon hebt gezegd dat u vindt dat zij als inburgeringsinstelling gewoon die webpagina's – ik heb het gezegd, het is een soort debatfiche – 'Hoe ga ik om met het zwartepietendebat' en 'Hoe organiseer ik een inclusief sinterklaasfeest' er volledig hadden moeten afhalen. Volgens mij hebt u dat niet gevraagd. U mag mij verbeteren, maar het lijkt erop dat u hebt gezegd dat ze toch zeker dit en dat moesten weghalen omdat dat toch echt te gek voor woorden was, en dat dan al de rest – dat wat ik daarnet heb geciteerd – is blijven staan.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik wil nog eens benadrukken dat ik geen hiërarchische band heb met het agentschap Atlas. Wie daar wel een hiërarchische band mee heeft, is de facto het stadsbestuur van Antwerpen want dat stelt de raad van bestuur samen. Het stadsbestuur kan wel degelijk bepalen wat wel en niet op die website staat. Ik kan niet meer doen dan heel duidelijk maken dat ik – zeker met betrekking tot de passages die erop stonden die nu verwijderd zijn, maar ook voor een aantal van de andere passages – vind dat dat een tonaliteit is die niet bijdraagt tot meer maatschappelijke cohesie. Het is inderdaad niet de juiste toon die men daarin hanteert.

Mag men daar niks over zeggen? Daar ben ik het niet mee eens. Ik vind wel degelijk dat men daarover mag praten omdat dat nu eenmaal een onderdeel is van een maatschappelijk debat. Maar men kan daar een heel andere toon in zoeken die veel meer verbindend is dan de toon die men daar nu in hanteert en die fout geïnterpreteerd kan worden. Ik bedoel dan niet alleen fout geïnterpreteerd door mensen die dat fout willen interpreteren, maar ook iemand die daar neutraal en op een neutrale manier naar kijkt, krijgt daarin een verkeerd beeld van een traditie.

Bijvoorbeeld de passage waarin men beschrijft dat tradities kunnen veranderen is een passage die ik heel zinvol vind. Een passage dat dat voor sommige mensen misschien kwetsend kan overkomen, mag daar van mij gerust ook in staan. Maar de alternatieven die men aandraagt en de karikatuur die men er ook een beetje van maakt, vind ik eigenlijk niet nodig. Dat leidt tot onnodige emotionele en symbolische discussies die eindeloos zijn en die ook u toelaten om nu in februari nog

over Sinterklaas te praten waardoor u zichzelf probeert te ontpoppen als een grote kindervriend, maar dat is niet de bedoeling – nee, nee, dat laatste is niet juist. Maar dat is niet wat we moeten nastreven. Dus ja, ik kan als minister niet duidelijker zijn. Ik heb geen hiërarchische band. Er zijn er anderen die er wel een hiërarchische band mee hebben en die ter zake misschien ook eens het initiatief kunnen nemen om daarover in gesprek te gaan met het agentschap.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister Somers, ik ben vooral grote vriend van onze tradities. Een van de belangrijke tradities van ons is Sinterklaas en Zwarte Piet. Ik volg u natuurlijk als u zegt dat Atlas daarover mag praten of mag communiceren. Tot daar vinden we elkaar zeker. Maar de titel van een van die webpagina's is al 'Hoe organiseer ik een inclusief sinterklaasfeest?' Dat impliceert al dat het huidige traditionele sinterklaasfeest niet inclusief zou zijn. Eigenlijk gaat het daar dus al mis.

Nogmaals: ik dank u dat u dat met hen besproken hebt. Ik zal met wat wij hier besproken hebben absoluut naar het stadsbestuur gaan om opnieuw ditzelfde aan te kaarten en ik zal zeker, minister Somers, als de autoriteit die u bent in deze Vlaamse Regering, naar u verwijzen bij mijn andere grote vriend, de andere Bart, de heer Bart De Wever.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.